



PHÚ YÊN

NĂM THỨ NĂM MƯƠI MỐT

6299 (8102)

Cuối tuần

13-4-2025

16 - Tháng ba - Ất Tỵ

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH PHÚ YÊN
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TỈNH PHÚ YÊN

CHÀO MỪNG ĐẠI HỘI ĐẢNG CÁC CẤP NHIỆM KỲ 2025-2030

Áp lực cuộc sống và sự "hủy sinh" thầm lặng của con trẻ



→ 9

Những tác phẩm lãng sâu tinh quê hương



→ 6+7

Việc cha mẹ dành nhiều thời gian cho trẻ không chỉ vun đắp tình cảm mà thậm chí còn có thể tác động lên chỉ số thông minh (IQ) của trẻ. Ảnh: CTV

- TỔ HỢP XUÂN ĐÀI BAY:
- Hướng đến sản phẩm du lịch nghỉ dưỡng đẳng cấp tại Phú Yên → 2
 - Tấm lòng người thầy Xuân Lộc → 4
 - Sản xuất lúa "3 giảm, 3 tăng" lợi nhuận tăng cao → 10

Nhìn lại lịch sử Phú Yên qua những lần điều chỉnh địa giới hành chính

Nằm ở khu vực duyên hải Nam Trung Bộ, Phú Yên là vùng đất bán sơn địa với địa hình phức tạp, nắm giữ vị trí chiến lược của Việt Nam, một vùng đất giàu truyền thống yêu nước. Quá trình mở đất Phú Yên được thực hiện bằng nỗ lực không ngừng nghỉ của những cư dân người Việt đầu tiên khi đặt chân đến đây... → 3



TỔ HỢP XUÂN ĐÀI BAY:
Hướng đến sản phẩm
du lịch nghỉ dưỡng đẳng cấp
tại Phú Yên

Nhân kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng Phú Yên (1/4/1975-1/4/2025), Tập đoàn Everland đã chính thức khởi công Dự án tổ hợp thương mại dịch vụ và du lịch nghỉ dưỡng Xuân Đài Bay (TX Sông Cầu). Đây là một dấu mốc quan trọng đánh dấu bước đi chiến lược trong hành trình đầu tư phát triển du lịch bền vững tại địa phương.

TRẦN QUỠI (thực hiện)

Báo Phú Yên có cuộc trao đổi với ông Nguyễn Thúc Cẩn, Tổng giám đốc Tập đoàn Everland để hiểu rõ hơn về ý tưởng, định hướng cũng như khát vọng của doanh nghiệp đối với mảnh đất giàu tiềm năng này. Ông Cẩn cho biết: Dự án không chỉ mang tính biểu tượng chào mừng sự kiện trọng đại của tỉnh, mà còn thể hiện tầm nhìn và cam kết lâu dài của Everland trong việc kiến tạo hệ sinh thái du lịch đẳng cấp, hài hòa với thiên nhiên và văn hóa bản địa.

*** Thưa ông, ông có thể chia sẻ ý nghĩa đặc biệt của việc khởi công dự án đúng vào dịp kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng tỉnh Phú Yên?**

- Đây là một sự kiện mang nhiều ý nghĩa. Việc khởi công dự án vào đúng dịp kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng tỉnh Phú Yên (1/4/1975-1/4/2025) không chỉ thể hiện sự tri ân đối với vùng đất này, mà còn là sự cam kết lâu dài của Tập đoàn Everland trong việc đồng hành với sự phát triển KT-XH của địa phương. Dự án là món quà thiết thực chào mừng ngày trọng đại của tỉnh, góp phần làm thay đổi diện mạo du lịch và mang lại sinh kế cho người dân.

*** Xin ông cho biết tổng thể dự án cũng như những điểm nhấn nổi bật của dự án là gì?**

- Dự án tọa lạc tại vị trí đắc địa, lưng tựa núi, mặt hướng biển, nhìn thẳng ra vịnh Xuân Đài, một trong những vịnh đẹp nhất miền Trung. Toàn bộ kiến trúc dự án được thiết kế theo phong cách làng chài châu Á, kết hợp hài hòa giữa kiến trúc Á Đông cổ kính và yếu tố văn hóa bản địa như gốm, đất nung, họa tiết Champa... Tổ hợp thương mại dịch vụ và du lịch nghỉ dưỡng Xuân Đài Bay thuộc địa bàn phường Xuân Đài, từ đây du khách có thể chiêm ngưỡng toàn



Ông Nguyễn Thúc Cẩn

Một góc phối cảnh Tổ hợp thương mại dịch vụ và du lịch nghỉ dưỡng Xuân Đài Bay

cảnh vịnh Xuân Đài với không gian tuyệt đẹp. Dự án có diện tích 7,32ha, được bố trí một khách sạn tiêu chuẩn 4-5 sao quy mô 204 phòng, 30 căn biệt thự, 49 bungalow và 32 shophouse, tất cả đều có góc nhìn thẳng ra vịnh Xuân Đài. Tổng vốn đầu tư của dự án là 786 tỉ đồng.

Với triết lý kinh doanh bền vững gắn với bảo tồn thiên nhiên, giá trị văn hóa bản địa, Everland không chỉ tạo ra các sản phẩm bất động sản nghỉ dưỡng độc đáo mà còn tạo dựng cả một hệ sinh thái du lịch phong phú mang đậm phong cách địa phương, mang lại cho du khách những trải nghiệm thú vị.

*** Vì sao Tập đoàn Everland lại lựa chọn vịnh Xuân Đài - Sông Cầu làm điểm đầu tư tiếp theo cho một tổ hợp du lịch nghỉ dưỡng quy mô lớn?**

- Everland luôn tìm kiếm và đầu tư vào những vùng đất còn nguyên sơ nhưng có tiềm năng du lịch mạnh mẽ. Vịnh Xuân Đài là vùng đất hội tụ cả yếu tố thiên nhiên, địa lý và văn hóa lịch sử.

Xuân Đài là một trong những vịnh đẹp nhất miền Trung, được Bộ VHTT&DL xếp hạng di tích thắng cảnh quốc gia năm 2011, có địa hình độc đáo với nhiều địa

Chúng tôi hướng đến một tổ hợp nghỉ dưỡng hài hòa với thiên nhiên và văn hóa bản địa. Ý tưởng kiến trúc mô phỏng làng chài châu Á nhằm tôn vinh và gìn giữ không gian sống, văn hóa truyền thống, kết hợp vật liệu thân thiện môi trường, giảm thiểu bê tông hóa. Dự án không chỉ phục vụ du lịch mà còn góp phần bảo tồn cảnh quan, thúc đẩy kinh tế xanh và phát triển bền vững.

Ông Nguyễn Thúc Cẩn, Tổng giám đốc Tập đoàn Everland



Đồng chí Lê Tấn Hồ, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Phó Chủ tịch thường trực UBND tỉnh

Tập đoàn Everland trong thời gian qua rất thiện chí, tập trung hoàn thiện các thủ tục pháp lý cần thiết, đảm bảo điều kiện khởi công dự án. Tổ hợp thương mại dịch vụ và du lịch nghỉ dưỡng Xuân Đài Bay là một dự án du lịch quan trọng trong hệ sinh thái du lịch nghỉ dưỡng biển cao cấp của Phú Yên, góp phần đưa du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn của tỉnh. Chủ đầu tư, Tập đoàn Everland và nhà thầu thi công cần tập trung nguồn lực đảm bảo tiến độ như kế hoạch đề ra. Các sở, ban ngành, địa phương quan tâm, tạo điều kiện, kịp thời xử lý các vướng mắc, bất cập trong quá trình thi công để sớm hoàn công đi vào hoạt động, làm phong phú hơn sản phẩm du lịch tỉnh nhà.

danhi nổi tiếng như Vũng La, Vũng Chảo, cù lao Ông Xá, Nhất Tự Sơn, mũi Đá Mài, mũi Tai Mã. Đặc biệt, nơi đây còn gắn với sự kiện lịch sử, vào năm 1832 phái đoàn ngoại giao Mỹ do Edmund Roberts dẫn đầu đã đi bằng đường biển vào Vũng Lắm liên hệ với triều đình nhà Nguyễn, khởi đầu mối bang giao quan hệ Việt Nam - Mỹ. Với nhiều tài nguyên du lịch biển đảo phong phú, vịnh Xuân Đài nếu được đầu tư phát triển mạnh về du lịch dịch vụ, sẽ trở thành khu du lịch trọng điểm quốc gia, một điểm đến yêu thích của du khách trong và ngoài nước.

Đây là điểm dừng chân lý tưởng trên tuyến du lịch Quy Nhơn - Phú Yên - Nha Trang và cả Tây Nguyên, xứng đáng trở thành khu du lịch trọng điểm quốc gia trong tương lai gần.

*** Với vai trò chủ đầu tư, ông đánh giá như thế nào về tầm quan trọng của việc đầu tư du lịch tại TX Sông Cầu, Phú Yên hiện nay?**

- Phú Yên nói chung và TX Sông Cầu nói riêng đang là “viên ngọc thô” của du lịch miền Trung. Việc đầu tư bài bản, có chiều sâu sẽ giúp đánh thức tiềm năng, đưa vùng đất này trở thành điểm đến du lịch đẳng cấp. Chúng tôi kỳ vọng dự án này sẽ là cú hích tạo động lực phát triển mạnh mẽ du lịch Phú Yên, góp phần xây dựng thương hiệu điểm đến cho Sông Cầu - vịnh Xuân Đài.

Sự phối hợp chặt chẽ và quyết liệt của lãnh đạo tỉnh Phú Yên và TX Sông Cầu cùng các sở, ban ngành là yếu tố then chốt giúp dự án đủ điều kiện khởi công đúng tiến độ. Đặc biệt, sự đồng thuận, ủng hộ từ người dân địa phương trong công tác giải phóng mặt bằng là minh chứng cho niềm tin và kỳ vọng của cộng đồng vào dự án này.

*** Dự án này sẽ tác động như thế nào đến KT-XH địa phương. Ông có thể chia sẻ thêm về tầm nhìn của**

Everland trong việc hình thành hệ sinh thái du lịch tại Phú Yên?

- Dự án sẽ tạo ra hàng trăm việc làm trực tiếp và gián tiếp, nâng cao thu nhập cho người dân địa phương, đóng góp vào ngân sách nhà nước và thúc đẩy phát triển hạ tầng du lịch. Quan trọng hơn sẽ nâng tầm cơ sở lưu trú chất lượng cao, góp phần thay đổi diện mạo ngành Du lịch Sông Cầu, đưa Phú Yên trở thành trung tâm du lịch tầm cỡ quốc gia và quốc tế.

Về định vị sản phẩm và phân khúc thị trường trong hệ sinh thái du lịch, chúng tôi không chỉ dừng lại ở một dự án. Bên cạnh Xuân Đài Bay, Everland đang tích cực triển khai Tổ hợp du lịch nghỉ dưỡng Crystal Holidays Marina Phú Yên tại Vũng Lắm - Sông Cầu. Khi hoàn thành, hai tổ hợp sẽ tạo thành một hệ sinh thái nghỉ dưỡng đồng bộ 4-6 sao, cung cấp chuỗi dịch vụ du lịch khép kín, đa dạng cho du khách trong nước và quốc tế.

*** Dự kiến khi nào Dự án tổ hợp thương mại dịch vụ và du lịch nghỉ dưỡng Xuân Đài Bay đi vào hoạt động và trong tương lai, Everland có kế hoạch gì tiếp tục đồng hành cùng sự phát triển của Phú Yên?**

- Chúng tôi sẽ cố gắng phối hợp thực hiện đảm bảo tiến độ dự án đề ra. Dự kiến Dự án tổ hợp thương mại dịch vụ và du lịch nghỉ dưỡng Xuân Đài Bay sẽ hoàn công đưa vào hoạt động trong thời gian 24 tháng, kể từ ngày khởi công.

Trong tương lai, Everland cam kết tiếp tục đầu tư vào các dự án nghỉ dưỡng cao cấp, thân thiện với môi trường tại Phú Yên. Chúng tôi cũng mong muốn hợp tác chặt chẽ hơn nữa với chính quyền địa phương, các doanh nghiệp và cộng đồng để đưa du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, góp phần xây dựng Phú Yên trở thành một trung tâm du lịch lớn của khu vực duyên hải miền Trung.

*** Xin cảm ơn ông!** □

Nhìn lại lịch sử Phú Yên qua những lần điều chỉnh địa giới hành chính

Nằm ở khu vực duyên hải Nam Trung Bộ, Phú Yên là vùng đất bán sơn địa với địa hình phức tạp, nắm giữ vị trí chiến lược của Việt Nam, một vùng đất giàu truyền thống yêu nước. Quá trình mở đất Phú Yên được thực hiện bằng nỗ lực không ngừng nghỉ của những cư dân người Việt đầu tiên khi đặt chân đến đây. Với vị trí chiến lược như thế, Phú Yên đã có nhiều lần điều chỉnh địa giới hành chính cho phù hợp với từng giai đoạn phát triển của lịch sử đất nước.

TRẦN THANH HƯNG

Khởi nguyên, Phú Yên thuộc địa vực của thị tộc Việt Thường xưa, rồi trở thành huyện Lâm Ấp đời nhà Tấn, thuộc đất huyện Tượng Lâm đời nhà Hán. Sang nhà Tùy, đổi làm quận, nhà Đường đổi làm châu, sau là đất Chiêm Thành đến khi trở thành lãnh thổ của quốc gia Đại Việt gắn với quá trình khai hoang, mở cõi từ thời chúa Nguyễn và tiếp tục có sự thay đổi về địa giới, đơn vị hành chính trong thời cận đại, hiện đại.

Dưới thời phong kiến, Phú Yên trải qua nhiều phân cấp hành chính là dinh, trấn, phủ, tỉnh. Giữa năm 1611, chúa tiên Nguyễn Hoàng cử viên chủ sự là Văn Phong tấn công vào Ayaru (vùng đất Phú Yên ngày nay). Quân Champa bị thua, Nguyễn Hoàng sáp nhập vùng Ayaru vào lãnh thổ Đàng Trong với tên gọi Phú Yên và giao cho Văn Phong cai quản vùng đất mới này. Theo lệnh chúa Nguyễn, Văn Phong đã lập cơ quan hành chính và quân sự, lập ra huyện Đồng Xuân và Tuy Hòa thuộc phủ Trấn Biên. Năm vua Gia Long lên ngôi (1802), gọi là dinh Phú Yên với hai huyện là Đồng Xuân và Tuy Hòa. Năm Gia Long thứ 18 (1819), đổi dinh làm trấn. Năm Minh Mệnh thứ 7 (1826), đặt phủ Phú Yên. Năm Minh Mệnh thứ 12 (1831), đổi phủ Phú Yên làm phủ Tuy An. Năm Minh Mệnh thứ 13 (1832), đổi trấn làm tỉnh.

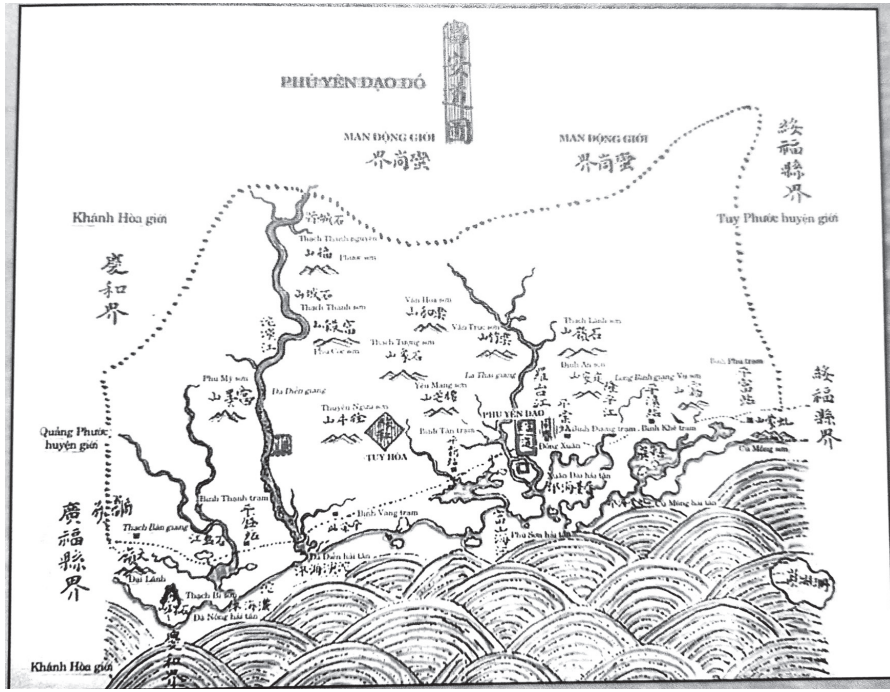
Thời kỳ đầu thuộc Pháp (1886), tỉnh Phú Yên có phủ Tuy An và hai huyện Đồng Xuân, Tuy Hòa.

Năm 1912, Khâm sứ Trung Kỳ báo cáo Toàn quyền Đông Dương sửa đổi ranh giới các tỉnh Trung Kỳ. Theo đó, bỏ tỉnh Phú Yên, sáp nhập Phú Yên vào Bình Định, bỏ tỉnh Phan Rang, sáp nhập một phần phía Bắc Phan Rang vào Khánh Hòa, một phần phía Nam vào Bình Thuận, bỏ tỉnh Darlac (tức Đắk Lắk ngày nay), chuyển thành đại lý Darlac rồi sáp nhập vào tỉnh Pleikuder (tức Pleiku ngày nay).

Năm 1913, Toàn quyền Đông Dương đặt tỉnh Phú Yên thuộc quyền quản lý của Công sứ Qui Nhơn.

Năm 1932, vua Bảo Đại ra dụ thành lập đô thị Tuy Hòa thuộc tỉnh Phú Yên.

Năm 1954, Tòa đại biểu chính phủ tại Trung Việt lập Nha đại diện hành chính tại Sông Cầu.



Bản đồ tỉnh Phú Yên đầu thế kỷ XIX. Ảnh: THANH HƯNG (chụp lại)

Năm 1958, Bộ Nội vụ Việt Nam cộng hòa (VNCH) có nghị định ấn định các đơn vị hành chính tỉnh Phú Yên.

Năm 1959, Tổng thống VNCH có sắc lệnh sáp nhập một số xã nguyên thuộc quận Cheo Reo, tỉnh Pleiku vào quận Sơn Hòa, tỉnh Phú Yên. Tiếp đó, ra sắc lệnh sáp nhập vào quận Đồng Xuân tỉnh Phú Yên một phần đất tổng Ia Piao thuộc quận Cheo Reo, tỉnh Pleiku. Cũng năm 1959, Tỉnh trưởng Phú Yên ký công văn đổi quận Sông Cầu thành quận Đồng Phước, Tổng thống VNCH ký sắc lệnh ấn định đơn vị hành chính quận Phú Đức thuộc tỉnh Phú Yên.

Năm 1960, Tòa hành chính tỉnh Phú Yên ra thông tư về việc tổ chức các phường, buôn thành thôn hoặc ấp. Cũng trong năm 1960, Tòa đại biểu chánh phủ tại Trung nguyên Trung phần ký công văn về việc sửa đổi lại ranh giới giữa 3 tỉnh Darlac, Khánh Hòa và Phú Yên.

Năm 1962, Tổng thống VNCH ký nghị định thành lập quận Hiếu Xương thuộc tỉnh Phú Yên.

Năm 1963, Tòa đại biểu Chánh phủ tại Trung nguyên Trung phần ký công văn đề nghị sửa đổi ranh giới 3 quận Tuy Hòa, Hiếu Xương và Tuy An.

Năm 1965, Thủ tướng Chánh phủ VNCH ký sắc lệnh về việc duyệt y đồ án thiết kế tỉnh lỵ Tuy Hòa.

Ngày 20/9/1975, Bộ Chính trị có nghị quyết về việc bãi bỏ khu, hợp

Trải qua những biến động của lịch sử, dù nhiều lần chia tách, sáp nhập và thay đổi tên gọi, Phú Yên luôn là tỉnh, là địa bàn có vị trí xung yếu của đất nước, đóng góp to lớn cho sự phát triển chung của dân tộc.

tỉnh (trong đó hợp tỉnh Phú Yên, Khánh Hòa thành tỉnh Phú Khánh).

Năm 1981, Hội đồng Bộ trưởng có quyết định về việc phê chuẩn mở rộng TX Tuy Hòa thuộc tỉnh Phú Khánh, sáp nhập các xã Hòa Trị, Hòa An, Hòa Thắng... của huyện Tuy Hòa, tỉnh Phú Khánh vào TX Tuy Hòa.

Năm 1989, Kỳ họp thứ 5, Quốc hội khóa VIII đã ra nghị quyết về việc phân vạch địa giới hành chính của các tỉnh Nghĩa Bình, Phú Khánh và Bình Trị Thiên (tách Phú Khánh thành tỉnh Phú Yên và Khánh Hòa).

Năm 2002, Chính phủ ban hành nghị định về việc điều chỉnh địa giới hành chính TX Tuy Hòa để thành lập huyện Phú Hòa và TX Tuy Hòa, tỉnh Phú Yên.

Năm 2005, Chính phủ ban hành nghị định về việc thành lập TP Tuy Hòa thuộc tỉnh Phú Yên, đồng thời điều chỉnh địa giới hành chính để mở rộng TP Tuy Hòa. Cũng trong năm 2005, Chính phủ có nghị định về việc thành lập xã thuộc các huyện Tuy Hòa, Sông Cầu và chia huyện Tuy Hòa thành Đông Hòa và Tây Hòa.

Trải qua những biến động của lịch sử, dù nhiều lần chia tách, sáp

Mừng 50 năm
giải phóng quê hương

DIỄM PHÚC

Phú Yên rực ánh bình minh!
Tuy Hòa phát triển, Sông Hinh rạng ngời
Năm mươi năm dựng xây đời...
Mừng ngày giải phóng, người người
hân hoan

Điện đường trường trạm khang trang
Nông thôn đổi mới ngập tràn niềm vui
Trẻ thơ rộn rã tiếng cười
Truyền thanh phát sóng vọng lời nước non

Lòng dân - ý Đảng sắt son
Gia đình văn hóa nghĩa nông tình say
Phố phường rợp mát bóng cây
Công trường, nhà máy từng ngày vươn xa

Quê hương rực rỡ cờ hoa
Kết đoàn sức mạnh đậm đà tình thương
Nhớ đêm văn nghệ quảng trường
Lời ca khúc nhạc quê hương rộn ràng

Mừng ngày thống nhất giang san
Non sông giàu đẹp huy hoàng tương lai.

Tháng tư lại về

ĐẶNG VĂN THƠM

Ngày xuân phân sao mưa không về nữa
Hay đợi mây ngàn trôi theo dòng sông?
Đất nước thanh bình niềm vui bất tận
Tháng tư về xanh ngát đỉnh Cù Mông.

Nhớ tháng tư quân về lợi lạch sâu lạch cạn
Pháo rền vang từ trận địa xa xa
Cờ tung bay rợp trời tháp Nhạn
Chung niềm vui nước mắt mẹ chan hòa

Ta phải lòng nhau năm mươi năm trước
Nay tháng tư về càng yêu dấu thêm
Trời xanh chim hót nghe xao xuyến
Ôm cả vào lòng nỗi ấm êm!

Sông của ngàn năm chảy ra biển lớn
Thuyền điện theo mùa con nước buồn vui
Những nhịp cầu nối hai bờ gần lại
Đêm tháp Nhạn trăng treo
Đón ngọn gió xuân thì...

nhập và thay đổi tên gọi, Phú Yên luôn là tỉnh, là địa bàn có vị trí xung yếu của đất nước, đóng góp to lớn cho sự phát triển chung của dân tộc.

* Tài liệu tham khảo:
• Mộc bản triều Nguyễn
• Trung tâm Lưu trữ Quốc gia IV

Tấm lòng người thầy Xuân Lộc

“Dạy học là một công việc cao cả và giàu tính nhân văn. Người làm thầy dạy học chỉ có thể thành người thầy thực sự, đầy đủ bản lĩnh khi mang đủ hai yếu tố “tâm”, “lực” và biết dạy cho học sinh đứng vững trên đôi chân của mình”, PGS.TS Đoàn Văn Điện, một người con quê Phú Yên chia sẻ.

HÙNG PHIÊN

Nghĩa cử của một người thầy

Đầu 2025, về Xuân Lộc (TX Sông Cầu), tôi bất ngờ khi biết xã này có quỹ học bổng lên đến 1 tỉ đồng. Theo ông Đoàn Ngọc Thành, nguyên Phó hiệu trưởng Trường THPT Dân lập Việt Thanh (TP Hồ Chí Minh), đây là quỹ học bổng do chủ ruột của ông là PGS.TS Đoàn Văn Điện tài trợ vào tháng 1/2025, như là “chút tình với quê hương” Xuân Lộc.

Trước đó, tháng 11/2024, thầy Điện cũng đã dành 2 tỉ đồng tặng Trường đại học Nông Lâm TP Hồ Chí Minh lập quỹ học bổng hỗ trợ sinh viên nghèo và giảng viên giỏi của trường này.

PGS.TS Đoàn Văn Điện chia sẻ, số tiền 3 tỉ đồng dành cho hai quỹ học bổng là công sức, dành dụm của ông sau nhiều năm miệt mài làm việc, dạy học. Đây là tâm nguyện ông đã ấp ủ từ lâu. Nhiều năm qua, thầy đều đặn dành tặng những suất học bổng cho sinh viên hiếu học tại Trường đại học Nông Lâm TP Hồ Chí Minh. Ở tuổi cửu thập, ông mong muốn đóng góp nhiều hơn và có ý nguyện sẽ đóng góp thêm tài sản của mình cho trường sau khi qua đời.

Ông nói giản dị: “Bốn mươi năm giảng dạy tại trường Nông Lâm, tôi cảm thấy học trò và thầy cô giáo là những người giúp tôi nên người, nên tôi muốn tri ân họ. Ngoài việc hỗ trợ sinh viên hiếu học, nếu quỹ có 1-2 suất học bổng dành tặng các giảng viên dạy

giỏi, nghiên cứu tốt, được sinh viên yêu thương, cũng sẽ khuyến khích các thầy cô giáo yêu nghề tiếp tục cống hiến”.

Toàn bộ số tiền của hai quỹ học bổng này đang được gửi ngân hàng, sẽ sử dụng phân lãi để chọn trao học bổng cho các học sinh, sinh viên hiếu học và giảng viên giỏi.

Học bổng Đoàn Văn Tường

Theo ý nguyện của PGS.TS Đoàn Văn Điện, quỹ học bổng tại xã Xuân Lộc sẽ được mang tên người anh cả của thầy là liệt sĩ Đoàn Văn Tường. Thầy Điện kỳ vọng sẽ có thêm nhiều nhân tài xuất thân từ quê hương Xuân Lộc, quê hương Phú Yên yêu dấu của ông.

Theo PGS.TS Đoàn Văn Điện, người anh cả của thầy - ông Đoàn Văn Tường - sinh năm 1921 tại thôn Chánh Lộc, xã Xuân Lộc. Gia đình có truyền thống hiếu học nên từ nhỏ ông Tường rất chăm học và nổi tiếng là người học giỏi. Khi đang học trung học, ông đã có bài đăng trên tạp chí Toán học mà chủ biên là GS Hoàng Xuân Hãn, và có lần ông đạt “Người có lời giải hay nhất Đông Dương” khi tham gia giải những bài toán khó trên tạp chí này.

Ông Đoàn Văn Tường tham gia kháng chiến rất sớm và là thành viên Ban lãnh đạo Ty Công an Khánh Hòa thời chống Pháp. Sau hiệp định sơ bộ Pháp - Việt (6/3/1946), trong một lần dự họp bí mật cùng cơ sở ra về, có lẽ bị chỉ điểm, ông Tường bị giặc Pháp bắt tại cầu Hà Ra (Nha Trang) với

đầy đủ chứng cứ gồm cả tài liệu và súng lục trên chiếc xe jeep ông đang đi. Giam giữ nhưng không khai thác được gì trước sự can trường của ông, giặc đã thủ tiêu ông bên bờ một đám đất trống sẫm ở Diên Khánh (tỉnh Khánh Hòa). Lúc đó ông mới 25 tuổi. Ngày 15/5/1978, ông Đoàn Văn Tường được Thủ tướng Phạm Văn Đồng ký quyết định công nhận liệt sĩ và truy thăng cấp bậc thiếu tá ngành Công an.

Địa phương hết sức trân trọng nghĩa cử của PGS.TS Đoàn Văn Điện. Chính quyền xã đã có kế hoạch phối hợp chặt chẽ với gia đình thầy để quỹ “Học bổng Đoàn Văn Tường” hoạt động minh bạch, hiệu quả, nhân lên tinh thần hiếu học của thế hệ trẻ quê nhà.

Ông Nguyễn Thành Sơn, Chủ tịch UBND xã Xuân Lộc (TX Sông Cầu)

PGS.TS Đoàn Văn Điện sinh năm 1936 tại Phú Yên. Năm 1954, ông tập kết ra Bắc, học Trường đại học Sư phạm Hà Nội, ngành Toán - Lý. Năm 1957, ông dạy môn Vật lý tại Trường đại học Nông Lâm Hà Nội. Năm 1958, ông là giảng viên môn Máy nông nghiệp thuộc Khoa Cơ khí nông nghiệp, Trường đại học Nông nghiệp 1 Hà Nội. Sau Hiệp định Paris năm 1972, ông tham gia đoàn của Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa vào Nam theo yêu cầu của Chính phủ Cách mạng lâm thời Cộng hòa miền Nam Việt Nam,



PGS.TS Đoàn Văn Điện phát biểu trong lễ kỷ niệm thành lập Trường đại học Nông Lâm TP Hồ Chí Minh. Ảnh do gia đình cung cấp

với nhiệm vụ khảo sát và lập kế hoạch phát triển nông nghiệp tự túc khu vực B2 (thuộc Trung ương Cục miền Nam). Ông tham gia thành lập Trường trung học Nông nghiệp B2 (sau khi nước nhà thống nhất là Trường trung học Long Định) và làm hiệu trưởng. Tháng 8/1975, ông được điều động về Trường đại học Nông nghiệp IV TP Hồ Chí Minh để xây dựng Khoa Cơ khí nông nghiệp. Năm 1989, ông được bầu làm Hiệu trưởng Trường đại học Nông Lâm TP Hồ Chí Minh. Hết nhiệm kỳ, năm 1994, ông trở về khoa làm giảng viên và nghỉ hưu năm 1997. Cũng trong năm 1997, ông được bổ nhiệm làm Hiệu trưởng Trường đại học Dân lập Lạc Hồng (Đồng Nai), đồng thời làm Hiệu trưởng Trường THPT Dân lập Việt Thanh (TP Hồ Chí Minh).

PGS.TS Đoàn Văn Điện tâm sự: “Dạy học là một công việc cao cả và giàu tính nhân văn. Người làm thầy dạy học chỉ có thể thành người thầy thực sự, đầy đủ bản lĩnh khi mang đủ hai yếu tố “tâm”, “lực” và biết dạy cho học sinh đứng vững trên đôi chân của mình”.

NGÔ MINH TUẤN

Ngày trước, trong muôn loài hoa, hoa giấy như một “nàng Lọ Lem”; thân xù xì, gai nhọn hoắc, lại chẳng có mùi hương nên chẳng mấy ai để ý. Người ta trồng nó chủ yếu để làm hàng rào, che chắn cho mấy khu vườn nhỏ. Nhưng mà, hoa giấy có cái hay là dễ tính lắm! Chẳng cần chăm bón cầu kỳ, cứ cắm xuống đất là nó bén rễ, gặp nắng là vươn lên mạnh mẽ, như thể nó sinh ra để sống trong cái nắng gió khắc nghiệt của miền Trung vậy.

Thế rồi, chẳng biết từ lúc nào, hoa giấy bỗng “lên đời” một cách ngoạn mục. Khoảng chục năm trở lại đây, những giống hoa giấy ngoại nhập với đủ màu sắc rực rỡ bắt đầu xuất hiện. Từ hồng phớt dịu dàng, cam rực lửa, tím biếc thủy chung... đến trắng tinh khôi như tuyết đầu mùa, hoa giấy bỗng trở thành “ngôi sao” của những khu vườn, những bức tường rào. Người ta bắt đầu



Hoa giấy. Ảnh: YÊN LAN

nâng niu, chăm sóc nó, cắt tỉa thành những hình dáng độc đáo, biến nó thành những tác phẩm nghệ thuật sống động.

Từ những cánh cổng nhà phố, những bức tường cơ quan đến những khu nghỉ

Hoa giấy

dưỡng sang trọng, hoa giấy xuất hiện khắp nơi, như thể nó vừa “tậu” được một bộ váy mới và đang khoe sắc hết mình. Những chùm hoa mỏng manh, xếp lớp như tờ giấy lụa, khẽ rung rinh trong gió, khiến ai nhìn cũng xao xuyến.

Với tôi, hoa giấy còn gắn liền với những ký ức tuổi thơ. Nhà tôi ngày trước có một giàn hoa giấy lớn nhanh như thổi, ba tôi phải làm hẳn một giàn leo kiên cố để nó có chỗ “trèo”. Thế là, giàn hoa giấy ấy không chỉ che nắng mà còn trở thành “trung tâm văn hóa” của xóm. Hàng xóm thường tụ tập dưới giàn hoa vào buổi xế chiều, vừa ngồi nhâm nhi tách trà vừa “tám” đủ thứ chuyện trên đời. Còn mấy đứa trẻ con như tôi thì tranh thủ ngủ trưa dưới tán hoa, trên chiếc ghế đá cũ kỹ được tạo từ bức tường đổ ngã. Những buổi trưa hè

oi ả, tiếng cười rôm rả, tiếng lá xào xạc, và cả những cánh hoa rơi lả tả như cơn mưa màu... tất cả đã trở thành một phần không thể quên của tuổi thơ tôi.

Ngày nay, hoa giấy còn “lấn sân” sang cả mạng xã hội. Những bức tường hoa giấy rực rỡ sắc màu trở thành điểm check-in “sống ảo” lý tưởng cho các bạn trẻ. Từ những con hẻm nhỏ bình dị đến những quán cà phê lãng mạn, hoa giấy xuất hiện khắp nơi, như thể nó đang nói với cả thế giới rằng: “Tôi đây không còn là nàng Lọ Lem nữa, tôi là nữ hoàng đường phố đấy!”

Hoa giấy, từ một loài cây bình dị, giờ đã trở thành biểu tượng của sự giản đơn mà đầy sức sống. Nó không cần hương thơm nồng nàn, cũng chẳng cần chăm sóc cầu kỳ, chỉ cần một chút nắng, một chút nước là đủ để khoe sắc. Nhìn những giàn hoa giấy rực rỡ, tôi chợt nhận ra rằng đôi khi vẻ đẹp thực sự không cần phô trương, mà cứ lặng lẽ tỏa sáng theo cách riêng...□

Bộ phim được đầu tư kỹ lưỡng về bối cảnh, đạo cụ, phục trang, hình ảnh, âm thanh. Diễn xuất của hầu hết diễn viên đều tự nhiên, chân thực. Trong đó, Ba Hương (Hồ Thu Anh) đã có màn trình diễn xuất sắc và ấn tượng khi lột tả những nét tính cách, tâm lý trái ngược nhau của một cô gái can trường trong chiến đấu bao nhiêu thì mềm mại, thiết tha trong tình cảm bấy nhiêu. □



Tháng tư mệnh mang nỗi nhớ

TẶNG HOÀNG PHI

Tháng tư nắng vàng rất ngọt, tôi trong hình hài của một cô bé nhỏ xíu độ tuổi lên mười lon ton theo mẹ, chân trần chạy nhảy khắp khu vườn ngập tràn màu xanh. Dáng mẹ nhỏ nhắn cặm cụi nhỏ từng bụi cỏ, vun từng gốc cây, nâng niu từng bông hoa cho bầy ong thấy rõ nhất mà hút mật, thụ phấn. Vừa làm mẹ vừa thủ thỉ những lời tâm tình với cỏ cây. Tôi thấy mình là cô công chúa nhỏ giữa khu vườn cổ tích, ở đó chỉ có màu bình yên trải dài vô tận. Một cơn gió khẽ lướt qua làm những cánh hoa cà rung lên màu tím tím nổi bật làm tôi phải ngược nhìn. Không khí mát mẻ trong lành quá! Mẹ nói đang là khoảng thời gian giao mùa nên mới có cảm giác dễ chịu như vậy.

Tháng tư ngoài đồng lúa đã chuẩn bị làm đồng, chỉ một thời gian nữa thôi, khi tiếng sấm đi đoàng, những bông lúa sẽ trở đồng mà phát lên. Tôi lại nhớ những ngày ra đồng với mẹ thăm lúa. Mẹ nhìn vào thửa ruộng nói rồi ngân nga câu ca dao: “Lúa chiêm lấp ló đầu bờ/ Hễ nghe tiếng sấm phất cờ mà lên”. Những tiếng sấm đầu mùa mẹ chờ mong như chờ một mùa vàng trĩu bông. Thăm đồng xong, mẹ lại đi mò từng con cua đồng về cải thiện bữa cơm gia đình. Những ngày đói kém nhớ những bữa cơm đạm bạc có bát canh riêu cua nóng hổi, mặn mòi mùi của đồng ruộng. Và lần nào nhớ tới tôi cũng thấy mình lọt thỏm giữa bọn trẻ ký ức của những mâm cơm bên gia đình ấm cúng.

Tháng tư mệnh mang nỗi nhớ tiếng ve quê nhà, những âm thanh thân thuộc của thời thơ ấu tôi cùng với lũ bạn rong ruổi suốt những trưa hè không ngủ. Tiếng ve râm ran ngoài ngõ, trên cành na, cành ổi, trên đỉnh cây nhãn, cây xoài báo hiệu một mùa

hè rực rỡ. Những đứa trẻ quê nghèo tóc hoe vàng, khét cháy, háo hức cầm sào đi vọt ve để chơi. Niềm vui tuổi thơ của tôi ngày xưa thật giản đơn, gói gọn trong tiếng kêu rè rè cũng thấy vui cả ngày.

Tháng tư tôi nhớ mùa của hoa trái trĩu cành, xư nhiệt đới ưu ái ban tặng cho người dân Việt Nam bao trái cây ngon ngọt. Này xoài, này mận, này cóc... Và tháng tư nào tôi cũng muốn được về lại khu vườn năm xưa nghe cây cối kể chuyện, nghe đất đai trở mình.

Tháng tư nhớ màu phượng đỏ, màu bằng lăng tím biếc nơi sân trường. Thấy tháng tư là thấy cả mùa hè phía trước, mùa thi đang đợi chờ những sĩ tử trước ngã rẽ của cuộc đời.

Tháng tư mệnh mang nỗi nhớ ánh mắt đượm buồn màu khói của ông, một người từng là Bộ đội Cụ Hồ. Chiến tranh đã lùi xa mấy thập kỷ nhưng ký ức của ông vẫn còn đó. Ông luôn kể về đồng đội của mình, những người lính anh dũng, kiên cường chống giặc cứu nước. Có người không may đổ xương máu ở chiến trường, người ở lại như ông luôn đau đáu về vết thương của bạn bè năm cũ. Còn lại trong ông và những người ở lại là những tấm huân, huy chương thắm cờ đỏ sao vàng, đôi dép cao su, mũ cối... Ôn lại tháng tư lịch sử hào hùng, ngày thống nhất đất nước, niềm tự hào lớn lao của những người con mang dòng máu Việt. Tháng tư cũng nhắc nhớ những người năm xưa vì tác đất Tổ quốc mà đã hy sinh.

Tháng tư trong tôi lúc nào cũng đầy ắp kỷ niệm. Hôm nay đây, trong một ngày tháng tư thong thả, ở một nơi rất xa quê nhà lòng tôi rung rung khi nghĩ về những gì đã qua. Tôi nhận ra chốn bình yên là những ngày tháng tư quê nhà, con tim tôi đã được vỗ về, hun đúc bằng những yêu thương giản dị. □

Áo bà ba qua cuộc thi thiết kế dành cho sinh viên

Cuộc thi “Design Contest Áo bà ba” do nhà thiết kế Mi Trang sáng lập, tạo nên sân chơi sáng tạo độc đáo cho sinh viên.

Đêm chung kết cuộc thi “Design Contest Áo bà ba” lần thứ nhất vừa diễn ra tại Parc Mall (quận 8, TP Hồ Chí Minh), quy tụ sinh viên đam mê thiết kế đến từ 4 trường đại học: Tôn Đức Thắng, Sư phạm Kỹ thuật, Nguyễn Tất Thành và Hutech.

Với tâm huyết gìn giữ bản sắc dân tộc, nhà thiết kế Mi Trang khởi xướng Dự án tôi yêu áo bà ba từ năm 2015. Sau gần 1 thập kỷ, hành trình ấy tiếp tục lan tỏa qua cuộc thi thiết kế “Design Contest Áo bà ba” với chủ đề “Về đẹp Việt Nam”.

Áo bà ba, vốn được cải biên từ áo dài ngũ thân để phù hợp với đời sống lao động của người dân Nam Bộ. Trong từng chi tiết may, người ta có thể thấy triết lý sống của ông bà xưa, từ chiếc yếm tâm như lời nhắc về sự tương trợ lẫn nhau, đến tà áo mềm mại tượng trưng cho sự hài hòa và nữ tính của người phụ nữ Việt.

“Design Contest Áo bà ba” thu hút hơn 200 bài dự thi, với sự đồng hành của nhiều chuyên gia trong giới thiết kế và văn hóa. Ban giám khảo gồm các nhà thiết kế Quỳnh Paris, Hoài Sang, đạo diễn Điệp Văn, chuyên gia văn hóa Huỳnh Minh Hiệp, đại diện tài trợ - chị Lê Tuyền cùng nhà thiết kế Mi Trang.



Phạm Lê Huỳnh xuất sắc giành quán quân. Nguồn: NLD

Kết quả chung cuộc, giải quán quân thuộc về Phạm Lê Huỳnh với bộ sưu tập *Duyên đồng áng* - gợi nhớ nhịp sống bình dị của miền quê. Á quân là Huỳnh Long Tuấn Anh với *Bà ba lên phố* - cho thấy sự giao thoa giữa truyền thống và hiện đại. Giải đặc biệt từ nhà tài trợ được trao cho *Hồn Việt điệu trích* của Tạ Thị Mỹ Linh.

Ban tổ chức cuộc thi còn trao 5 giải khuyến khích. Giải Sáng tạo được trao cho Nhà của Nguyễn Quốc Đạt. Trường đại học Hutech được xướng tên là đơn vị có nhiều thí sinh đoạt giải nhất.

(Theo NLD)

YÊN LAN

Triển lãm ảnh nghệ thuật “Sắc màu non sông” vừa diễn ra tại Gozo Brew House (TP Tuy Hòa), đánh dấu một chặng đường 5 năm đầy sáng tạo của nghệ sĩ nhiếp ảnh Lê Ngọc Minh - người không ngừng rong ruổi và khám phá vẻ đẹp của quê hương đất nước qua ống kính.

“Sắc màu non sông” giới thiệu 70 tác phẩm đã được Hội đồng Nghệ thuật thuộc Hội Nghệ sĩ Nhiếp ảnh (NSNA) Việt Nam duyệt. Những tác phẩm phản ánh vẻ đẹp thiên nhiên, con người và sức sống của những vùng đất, ra mắt công chúng vào dịp kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng tỉnh Phú Yên (1/4/1975-1/4/2025) - nơi NSNA Lê Ngọc Minh gắn bó gần trọn cuộc đời, và hướng tới kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước (30/4/1975-30/4/2025). Triển lãm như một nốt nhạc hòa vào bản hùng ca của non sông.

70 tác phẩm ảnh nghệ thuật trưng bày tại Gozo Brew House được NSNA Lê Ngọc Minh chọn trong số hàng nghìn bức ảnh anh đã thực hiện suốt 5 năm qua. Các tác phẩm được chia thành 6 chủ đề, mỗi chủ đề đều cho thấy tình yêu của tác giả đối với mảnh đất - con người Phú Yên. Trong đó, “Phong cảnh Phú Yên” là một chủ đề quen thuộc đối với người dân xứ hoa vàng cỏ xanh và những ai yêu mến vùng đất này. Vẻ đẹp nên thơ, hiền hòa của Phú Yên hiện lên sống động qua ống kính của NSNA Lê Ngọc Minh. Chủ đề “Sắc màu nông thôn mới” khắc họa những đổi thay của các làng quê, tạo nên bức tranh đa dạng về một Phú Yên đang phát triển mạnh mẽ. “Thiên nhiên cờ Tổ quốc” là chủ đề mà NSNA Lê Ngọc Minh tâm đắc song cũng đầy thử thách người cầm máy. Anh đã rong ruổi và ghi lại những khoảnh khắc sống động nhất về lá cờ Tổ quốc trong cuộc sống đời thường. Các bức ảnh về những chuyến tàu ra khơi, những ngôi làng xa xôi với cờ Tổ quốc tung bay trên nóc nhà... phản ánh một tình yêu sâu sắc và lòng tự hào dân tộc.

Chủ đề “Sông Ba - mạch nguồn sự sống” như câu chuyện kể bằng hình ảnh về vẻ đẹp, về nguồn sống từ dòng sông Ba đối với người dân vùng đất này. Còn “Phú Yên với điện ảnh” là một chủ đề thú vị, tái hiện hình ảnh những đoàn làm phim đến Phú Yên, thực hiện nhiều cảnh quay tuyệt đẹp cho các dự án điện ảnh. Những bộ phim nổi tiếng như *Tôi thấy hoa vàng*

Chiêm ngưỡng bảo vật vàng có niên đại hơn 2000 năm

Bảo vật quốc gia 3 chiếc mặt nạ vàng được tìm thấy tại di chỉ khảo cổ Giồng Lớn, xã Long Sơn, TP Vũng Tàu (tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu) trong các ngôi mộ có niên đại hơn 2.000 năm trước.

Năm 2003 và 2005, 3 chiếc mặt nạ vàng được phát hiện tại 3 ngôi mộ trong các đợt khai quật khảo cổ học do Bảo tàng Lịch sử quốc gia Việt Nam chủ trì, phối hợp với Bảo tàng tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu thực hiện. Trong mộ, bên cạnh mặt nạ vàng còn có các đồ tùy táng khác như đồ gốm, trang sức, tiền Ngũ Thủ, công cụ, vũ khí...

Sau khi phát hiện, chúng được đặt tên bằng chính địa danh nơi đã tìm ra tại Giồng Lớn thuộc xã Long Sơn, TP Vũng Tàu. Ngày 25/12/2021, Thủ tướng Chính phủ ký quyết định công nhận đây là bảo vật quốc gia.

Tháng 12/2022, UBND tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu đã tổ chức lễ công bố quyết định công nhận 3 chiếc mặt nạ vàng trên là bảo vật quốc gia. Hiện nay, các bảo vật đang được lưu giữ, trưng bày tại Bảo tàng tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu.

Những tác phẩm lãng sâu tình quê hương



Chớp Chải mùa vàng - một trong những tác phẩm ảnh nghệ thuật của NSNA Lê Ngọc Minh

Lê Ngọc Minh là một người rất có tình với quê hương. Những bức ảnh anh chụp thu hút người xem ngay khi vừa nhìn thấy. Thoạt nhìn đã thấy sắc màu rất đẹp, xem kỹ thì thấy mỗi bức ảnh có một tiếng nói riêng.

NSNA Nghiêm Thế Long (CLB Nhiếp ảnh Chiến sĩ, TP Hồ Chí Minh)

trên cỏ xanh do Victor Vũ đạo diễn, hay Ngày xưa có một chuyện tình do Trịnh Đình Lê Minh đạo diễn... đều được quay tại những làng quê hiền hòa, đẹp như tranh của Phú Yên. Qua những bức ảnh này, NSNA Lê Ngọc Minh muốn truyền tải thông điệp: Phú Yên không chỉ là một vùng đất đẹp mà còn là một điểm đến lý tưởng cho điện ảnh. Chủ đề cuối cùng “Sông Hinh - Đất thương người trồng” là câu chuyện về một chặng đường phát triển của huyện miền núi Sông Hinh. Đây là một vùng đất mà Lê Ngọc Minh có nhiều gắn bó trong tác nghiệp, nên những bức ảnh mang đậm dấu ấn cá nhân của nghệ sĩ.

Từ TP Hồ Chí Minh, NSNA Nghiêm Thế Long, thành viên CLB Nhiếp ảnh Chiến sĩ, đã cùng đồng nghiệp đến Phú Yên dự khai mạc triển lãm ảnh nghệ thuật “Sắc màu non sông”. Anh cảm nhận: “Lê Ngọc Minh là một người rất có tình với quê



NSNA Lê Ngọc Minh. Ảnh do nhân vật cung cấp

hương. Những bức ảnh anh chụp thu hút người xem ngay khi vừa nhìn thấy. Thoạt nhìn đã thấy sắc màu rất đẹp, xem kỹ thì thấy mỗi bức ảnh có một tiếng nói riêng”.

NSNA Lê Ngọc Minh sinh năm 1963, quê ở xã Hòa Phong (huyện Tây Hòa), sống cùng gia đình tại phường Phú Lâm (TP Tuy Hòa). Đam mê nhiếp ảnh và không ngừng nỗ lực sáng tạo, năm 2004, anh được kết nạp vào Hội NSNA Việt Nam.

NSNA Lê Ngọc Minh cho biết, “Sắc màu non sông” là triển lãm ảnh cá nhân thứ 6 của anh, được Hội NSNA Việt Nam bảo trợ. Khoảng 5 năm, anh tổ chức triển lãm một lần. Các triển lãm trước của anh đều mang những chủ đề đặc sắc, phản ánh tình yêu với quê hương Phú Yên: “Sáng mãi trái tim tình nguyện”, “Phú Yên quê hương tôi”, “Hương sắc Phú Yên”, “Tiếng vọng biển rừng” và “Phú Yên - miền cổ tích”. Các triển lãm ảnh nghệ thuật của Lê Ngọc Minh đã mang đến cho người xem nhiều cảm nhận khác nhau về mảnh đất - con người Phú Yên.

Để có được các triển lãm ảnh nghệ thuật này, NSNA Lê Ngọc Minh đã miệt mài lao động sáng tạo. Những bức ảnh trong triển lãm là kết quả của sự kiên trì và tình yêu nghệ thuật. Anh Lê Ngọc Minh chia sẻ: “Nếu yêu thích nhiếp ảnh, hãy cố gắng đi và sáng tác”. □

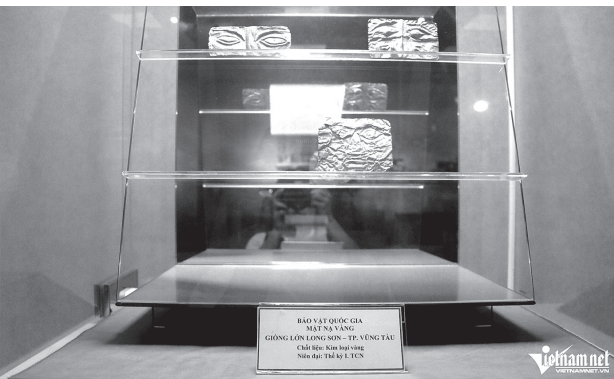
Quốc gia 3 chiếc mặt nạ 2.000 năm

Theo Bảo tàng tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu, trên cơ sở so sánh với các di chỉ khác trong khu vực Trung Bộ, Đông Nam Bộ và các di chỉ khác ở Đông Nam Á hải đảo, các nhà khảo cổ nhận định rằng 3 ngôi mộ này nằm trong khung niên đại từ thế kỷ I trước Công nguyên đến thế kỷ II. Đây cũng là niên đại của 3 chiếc mặt nạ, là giai đoạn chuyển tiếp từ Tiền Óc Eo lên văn hóa Óc Eo.

Cả ba chiếc mặt nạ đều được phân tích thành phần hóa học hai lần và kết quả cho thấy chúng đều được làm từ vàng sa khoáng. Ba hiện vật này lần lượt có tỉ lệ vàng là 96%, 79% và 75%, còn lại là một số kim loại màu để gia tăng độ cứng và một số tạp chất khác.

Những mặt nạ vàng có điểm chung là hình chữ nhật, in nổi hình đôi mắt mở to, 2 lông mày cong cup xuống, sống mũi nổi khá rõ, cánh mũi to; ria cạnh có các lỗ nhỏ để xỏ dây đeo. Mỗi chiếc cũng có những đặc điểm khác nhau về kích thước, hình dạng.

Chiếc mặt nạ vàng thứ nhất hình chữ nhật (15x3cm), phía trên mắt là đôi lông mày dài, thanh tú với phần đầu



Cả ba chiếc mặt nạ đều được phân tích thành phần hóa học hai lần và kết quả cho thấy chúng đều được làm từ vàng sa khoáng. Nguồn: Vietnamnet

thấp ngang mí mắt, thân cong dần lên trên và đuôi mày cao vút; phần mặt sau là âm bản của những nét chạm của phần trước; 4 góc mặt nạ có 4 lỗ nhỏ. Đây là chiếc mặt nạ thuộc dạng “eye-cover” tức là chỉ thể hiện nửa mặt phía trên, chủ yếu là đôi mắt.

Chiếc thứ hai (15x6cm) có phần mặt trước in nổi đôi mắt mở to, đôi lông mày cong cup xuống cùng với sống mũi nổi cao, cánh mũi bầu; góc dưới của má bên phải được thể hiện một hình gần giống hình mặt trời với một vòng tròn ở giữa và nhiều tia xung quanh; phần

Giai điệu tháng tư

THUY BÌNH

Tháng tư về nắng trong thủy tinh
Hoa bưởi trắng gửi hương thơm vào gió
Giọt dầu mùa ngọt tràn giăng khắp ngõ
Tháng tư dịu dàng đầu chỉ của riêng em.

Tháng tư dỗi hờn bằng những hạt mưa mềm
Dòng sông tháng tư chờ trắng về dệt lụa
Bàng bạc tháng tư tơ mềm rơi trên lúa
Ngát hương thơm ru giai điệu mùa vàng.

Tháng tư gieo vắn bằng, trắc thênh thang
Từng con sóng vỗ trùng khơi dào dạt
Hải âu tung trời bình yên nghe biển hát
Chạm phá khơi xa nốt nhạc yên hùng.

Tháng tư gieo mầm hạnh phúc riêng, chung
Vòng tay yêu thương vươn mình ra biển lớn
Ca từ nước non điệp trùng sóng gợn
Vũ khúc hoan ca đón tháng tư về!

Ngồi lại với Tuy Hòa

NGUYỄN HẬU

Ta hẹn nhau một sớm Tuy Hòa
Khi ban mai vừa lên giọt cafe trầm lắng
Khi phố vừa xôn xao bên hàng cây tĩnh lặng
Và Tuy Hòa như thơ.

Phía Nghinh Phong sóng cứ bạc đầu
Mà gió Tuy Hòa triệu năm vẫn trẻ
Ký ức nào không nhuộm màu dâu bể
Ngồi với Tuy Hòa nghe trầm tích miên man.

Mình sẽ kể nhau nghe chuyện những con đường
Chiều qua ngã tư ngã năm xao xác lá
Dòng người lướt qua thoáng lạ
Vẫn thấy thân thương bởi ánh mắt Tuy Hòa.

mặt sau là âm bản của những nét chạm của phần trước; mỗi cạnh được đục 3 lỗ nhỏ.

Chiếc thứ ba (15x8cm), phần mặt trước in nổi khuôn mặt người với đôi mắt mở to, đôi lông mày rậm giao nhau, mũi to, môi dày; mặt sau là âm bản của những nét chạm ở mặt trước; ở 4 góc và gần phía dưới môi được đục lỗ để xỏ dây. Đây là chiếc mặt nạ thuộc dạng “full-face” tức là thể hiện toàn bộ đặc điểm của khuôn mặt.

Chúng đều được làm từ kim loại vàng với một trình độ kỹ thuật chế tác điêu luyện. Đây là những hiện vật gắn với tầng lớp người có địa vị cao trong xã hội đương thời của cư dân Giồng Lớn - Long Sơn.

Trong hồ sơ công nhận bảo vật quốc gia nêu rõ, cả 3 chiếc mặt nạ vàng đều được chế tác tinh xảo bằng kỹ thuật chạm nổi. Điều đó có nghĩa là sau khi miếng vàng được dát mỏng, người thợ thủ công phác họa những nét cơ bản của khuôn mặt ở phần phía sau của mặt nạ, tức là phần âm bản.

Sau đó, từ mặt trước của mặt nạ, người thợ chạm theo những nét đã phác họa trước đó để tạo nên phần dương bản của hiện vật. Công cụ sử dụng có thể là đục, búa, bàn kê với sự hỗ trợ phần nào của nhiệt.

(Theo Vietnamnet)

HOÀNG KHÁNH DUY

Nắng đầu ngày lung linh trên rào hoa dâm bụt trước nhà, sắc hoa đỏ như những đốm lửa lập lòe trong bức tranh vùng quê nằm san sát bên dòng sông Sura êm đềm trôi dưới chân đồi, ngang qua làng, đổ ra biển rộng.

Mùa ngà dần sang hạ. Những mái nhà lúp xúp nằm im lìm dưới vòm trời chói chang. Khi mặt trời đã lên khỏi ngọn cây sấu đông trước sân nhà, tôi bước ra sân lóng ngóng về phía bên nước sông Sura. Dì tôi đã ra đó từ sớm. Đàn bà làng này thường tụ họp ở bên sông Sura mỗi lúc sáng sớm hoặc những khi chiều muộn để đợi chờ những chuyến ghe từ ngoài biển trở về. Cánh đàn ông trong làng sống chủ yếu bằng nghề đánh cá. Cuộc đời nhỏ bé nương tựa vào từng mùa sóng lành mà sống tiếp quãng đời đầy thách thức.

Có lần, ngồi nhìn tôi qua ánh đèn leo lét, dì thủ thi:

- Quân, ráng học đi con. Không học sau này lớn lên, đi biển, khổ lắm!

Tôi nhìn dì đắm đuối. Mắt tôi ầng ậng nước.

Tôi không đáp lại lời dì mà gật đầu khe khẽ. Khoảnh khắc đó, trong tâm trí tôi bất chợt hiện lên hình ảnh của ba tôi trong một chiều biển động dữ dội. Phía Đông Bắc Bộ, bầu trời đen kịt như loang mực. Sóng từng đợt dâng lên khỏi đầu người. Những âm thanh lộn xộn. Bóng người nhón nháo ngoài bến sông Sura. Dì tôi với lấy cái nón lá đội lên đầu, xé màn mưa chạy ra cửa sông, í ới gọi tên ba.

Ba không trở lại... Mãi mãi...

Bến sông Sura từ đó vắng bóng ba tôi.

Đạo đó, tôi hay hỏi dì trong những đêm nằm vắt tay lên trán, mà mưa vẫn lác rác trên mái nhà và nước dòng sông Sura ràn rạt chảy. Buồng bên kia, dì tôi vẫn còn thức, ánh đèn vẫn còn sáng và thỉnh thoảng tôi vẫn nghe tiếng dì tôi húng hắng ho.

- Dì có tin vào phép màu không?

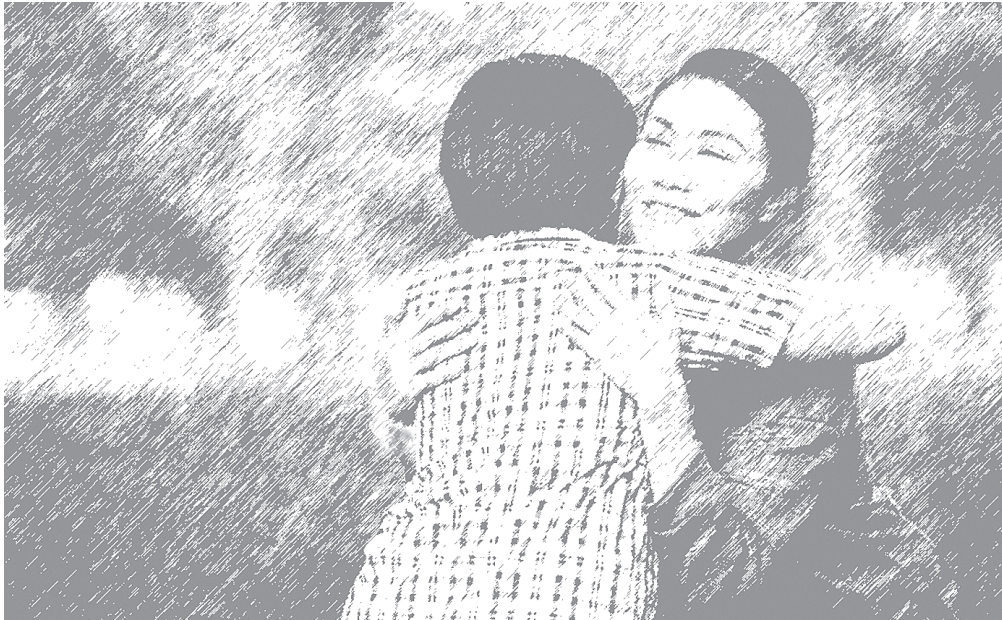
Vài giây sau, tôi nghe dì thều thào đáp lại:

- Phép màu? Nó là cái gì? Dì không rõ nữa. Nó xa vời quá, Quân à!

Tôi thờ dài. Dì cũng không tin vào phép màu. Chỉ có mỗi tôi vẫn đau đáu đợi chờ một bóng hình đến tận bây giờ vẫn mù khơi mây gió...

*

Tôi chưa bao giờ gọi dì là mẹ. Dì cũng không thắc mắc. Hằng ngày, dì tôi thường ra bến sông Sura nhìn về phía cửa sông, ở đó, những buổi sáng thường có đoàn ghe đánh cá từ ngoài khơi xa trở về, mang theo biết bao cá tươi. Bến sông Sura nhộn nhịp trong chốc lát rồi trở nên yên tĩnh, chỉ có tiếng sóng con sông Sura vỗ bờ và tiếng bầy ruồi nhặng lèo xèo khi phát hiện ra mùi cá khắm. Cũng có đôi lần tôi thấy dì ôm mặt khóc rưng rức khi chứng kiến cảnh những người vợ liú riu bên chồng sau những chuyến trở về, lau đi những giọt mồ hôi chảy dài



Minh họa: PV

Lời thì thầm của sóng

trên khuôn mặt hay trên khuôn ngực trần râm nắng nồng nàn mùi đàn ông. Giây phút đó, tự dừng tôi muốn chạy đến ôm dì thật chặt, rồi lau đi những giọt nước mắt chảy dài trên khuôn mặt sạm màu và hằn in những nếp nhăn suốt một đời cực nhọc của dì. Vậy nhưng có sợi dây vô hình nào cột chặt đôi chân tôi lại! Tôi cứ đứng yên dưới bóng cây sấu đông nhìn về bên sông Sura, nhìn dì tôi đang mếu máo gặm nhấm những đau đớn của mình.

Thời gian như đang dừng lại để cho tôi ngắm dì thật kỹ, nhận ra màu tháng năm đã hiện hữu trên mái tóc, khuôn mặt và dáng hình của dì. Vắng ba, đời dì trầm bệ gian khó.

Đã bao lần tôi định nắm đôi bàn tay gầy guộc, xương xẩu của dì mà hôn, như để xoa dịu đi những thương tổn trong cuộc đời dì. Nhưng rồi có cái gì khiến tôi chùng lại. Ngày qua tháng lại, tôi vẫn cứ đứng đưng và lạnh nhạt với dì. Chưa bao giờ tôi tâm sự cùng dì, chỉ hỏi han hay đáp trả những điều cần thiết để chúng tôi nhận ra sự tồn tại của nhau trong ngôi nhà nhỏ bên bờ sông Sura liêu xiêu gió.

*

Ba cười dì về khi mẹ tôi nằm xuống chưa lâu. Lần đó, tôi giận ba lắm!

Những giận hờn vì ba vội vã lấy vợ khi mẹ tôi vừa vắng bóng, tôi đem trút hết lên dì. Bởi trong cảm thức của tôi, dì chính là người thừa trong căn nhà này, là kẻ đã chen vào cuộc sống bình yên của chúng tôi.

Từ bên kia sông Sura về làng, dì chẳng mang theo gì nhiều ngoài túi quần áo và mớ lưới cá dì chưa kịp vá xong. Tôi ngồi co ro dưới gốc cây sấu đông nhìn dì. Ánh nhìn của tôi nhọn hoắt như mũi tên. Dì bước đi phía sau, cách ba tôi chừng ba bốn bước chân. Nhìn cảnh đó, tự dừng

nước mắt tôi lăn dài trên má. Hồi ấy tôi thấy dì đáng ghét hơn là đáng thương. Trong suy nghĩ của một đứa trẻ bảy, tám tuổi, người đàn bà xa lạ kia sẽ thay thế vị trí của mẹ trong lòng ba, thậm chí chính nó cũng sẽ ra rìa. Những ngày đầu có dì ở nhà, tôi chỉ luẩn quẩn dưới gốc cây sấu đông, ngoài rào dâm bụt, dưới bên sông Sura... Dòng sông dài ngoẵng, rộng mênh mông. Càng về phía cửa sông, nước sông càng cuộn xiết. Sông Sura đã chứng kiến những tháng ngày hạnh phúc của gia đình chúng tôi, cả những mất mát, đau thương, và cả những đổi thay chóng vánh trong gia đình tôi.

Nhiều đêm nhìn dì đi lại trong căn nhà nhỏ. Hồi ấy, làng vẫn chưa có điện. Đêm đêm những ngọn đèn dầu leo lét in bóng dì lên vách. Dì xõa tóc, mặt bần thần vì lo cho cuộc mưu sinh trong những ngày biển động sắp tới. Tôi thấy dì sao giống mẹ tôi quá! Nhìn dì, tôi thấy nhớ mẹ quá! Mẹ đã ngủ yên trong mềm mại đất lành. Nỗi nhớ khiến tôi không thể đọc trọn vẹn một bài học văn. Những chữ khó đọc, tôi cứ âm ờ, cố đọc âm ờ cho thật to để dì biết là tôi không thể đọc được. Rồi dì sẽ chủ động đến bên tôi mà đọc mẫu cho tôi nghe những chữ khó để tôi đọc theo.

Những ngày nhớ mẹ, thấy dì, tôi muốn níu tay dì, làm nũng dì rồi sà vào lòng dì thiết tha âu yếm. Nhưng rồi tôi không làm được. Dì nhìn tôi thật lâu, mắt dì triu mến, dì hỏi tôi:

- Quân, sao ác cảm với dì dữ vậy con?

Tôi cúi mặt không đáp, hai bàn chân dì đi vào nhau.

- Ừ, phải rồi! Dì đâu có sinh con ra, đâu có ở bên con từ nhỏ... Bởi vậy...! Quân à, có phải con nghĩ dì là kẻ thừa, là người cướp mất ba của con hay không?

Tôi cũng không đáp. Tự dưng cổ họng tôi nghẹn lại, nước mắt tôi ứa ra. Sao mà tôi thương dì đứt ruột. Chừng ấy năm sống bên nhau, chưa bao giờ dì quát tháo tôi như những bà mẹ ghê trong truyện cổ tích mà tôi từng đọc. Dì vẫn luôn bao dung, nhân hậu, hy sinh vì cha con tôi. Có lẽ hình bóng của người mẹ quá cố vẫn sừng sững như thành quách trong lòng nên tôi nhất quyết không phá vỡ bức tường thành để đón nhận một hình ảnh nào khác nữa.

*

Dì vẫn cần mẫn ra bến sông Sura đón từng chuyến cá về, dù những chuyến ghe ấy vĩnh viễn vắng bóng ba tôi.

Dì vẫn thổi lửa mỗi sớm mỗi chiều, trong gian bếp đơn sơ, những món ăn dì nấu, nồi cơm thơm dẻo khói quện lên mái nhà... Bữa cơm nhà, dì vẫn tận tụy ngồi gỡ xương cá cho tôi. Dì tự giam cuộc đời mình trong căn nhà này, bên bờ sông Sura này vì tôi. Bởi nếu không còn dì, tôi như cánh chim bơ vơ lạc lõng giữa khung trời, như con cá mắc cạn giữa mùa hè nắng cháy.

Tháng này, dâm bụt thấp lửa đỏ trước sân nhà, ven con đường dẫn ra sông Sura.

Chiều, tôi ngược gió về nhà. Biển chiều im ắng. Một nỗi nhớ nào đó cồn cào trong tôi. Khi tôi vừa bước qua khỏi thềm nhà, vào bên trong, chợt tôi thấy một hình ảnh quen thương đến lạ. Trên cái ghế gỗ cũ một chân gãy mất - dì phải lấy thanh gỗ ráp vào rồi đóng bằng đinh, đặt cạnh vách nhà, dì tôi đang ngồi tí mĩ từng đường kim mũi chỉ vá áo cho tôi. Hình ảnh đó sao tôi thấy giống mẹ mình ngày xưa quá đỗi. Và rồi tôi nhìn lại, không phải mẹ tôi, là dì tôi kia mà. Tôi biết rằng, dì tôi sẽ chẳng bao giờ thành mẹ tôi được, nhưng tình cảm mà tôi dành cho dì có thể sẽ đông đầy, trọn vẹn như tình cảm mà tôi dành cho người mẹ quá cố của mình. Nước mắt tôi rưng rưng.

- Dì ơi!... Mẹ... mẹ ơi!...

Tiếng tôi như vỡ ra trong không gian căn nhà buổi chiều lặng lẽ. Từ khi ba đi, căn nhà vẫn giữ lấy một nét lặng lẽ, trầm mặc như thế!

Như sợ rằng mình vừa nghe lầm, là tiếng sông hay là tiếng gió, dì tôi ngẩng mặt lên, dụi dụi hai tai. Tôi thốt lên trong tiếng nấc:

- Mẹ ơi! Con thương mẹ quá!

Chiếc áo trên tay dì tôi rơi xuống đất. Dì chậm chậm bước đến bên tôi. Chính dì cũng không giấu được nỗi xúc động trong lòng khi được con trai mình gọi một tiếng “mẹ” thiêng liêng, cao quý!

- Quân, con trai của mẹ!

Tôi ôm dì thật chặt, khóc như chưa bao giờ được khóc. Vắng vắng bên tai tôi là tiếng dòng sông Sura ru hời, tiếng gió sông hiền lành rót vào tai tôi những câu hát thuở nào mẹ hát ru tôi ngủ. Trong thanh âm của sóng nước, của biển cả, của đất trời..., có tiếng thì thào của mẹ yêu tôi! □

THÁI HÀ

Trong xã hội hiện đại, guồng quay công việc hối hả cuốn nhiều bậc cha mẹ vào vòng xoáy kiếm tiền, vô tình tạo ra một khoảng trống lớn trong đời sống tinh thần của con cái. Những đứa trẻ lớn lên trong sự thiếu vắng tình thương, sự quan tâm, chăm sóc từ cha mẹ đang phải đối mặt với những hệ lụy khôn lường về tâm lý và sự phát triển.

Gánh nặng cơm áo gạo tiền và những đứa trẻ “bơ vơ”

Chị H.T.H làm việc tại một cơ sở y tế của huyện Tây Hòa. Chồng chị nuôi tôm tại TX Sông Cầu nên mỗi năm chỉ về nhà vài lần. Dù có thu nhập tốt, chỉ sinh một con nhưng vì cả hai vợ chồng đều bận rộn nên phần lớn thời gian con ở trường, ở các lớp học năng khiếu.

Lúc con nhỏ, chị H thấy như vậy cũng ổn. Nhưng khi con lớn lên, chị không nghe con chia sẻ về bạn bè, trường lớp, các mâu thuẫn trong lớp học mà con ngày càng đắm chìm trong thế giới của điện thoại di động hoặc máy tính. Khi nói chuyện với mẹ, con trai luôn trả lời ngắn gọn - “dạ” và sau đó làm theo ý con. Con ngày càng bướng bỉnh, khó bảo nhưng chị không thể giao tiếp để điều chỉnh hành vi của con. Lo lắng và cảm thấy bất lực, vợ chồng chị không dám sinh thêm con dù gia đình neo người và kinh tế đủ đầy.

Gia đình chị H không phải là trường hợp hiếm hoi cha mẹ không có thời gian cho con khi ngày nay cuộc sống của người trưởng thành quá bận rộn. Theo nhận xét của một số giáo viên THCS, khi qua tuổi tiểu học, học sinh bắt đầu có nhiều sự thay đổi về tâm sinh lý. Đây là cột mốc quan trọng, phụ huynh cần hiểu rõ cũng như đồng hành cùng con em mình để trẻ phát triển đúng hướng. Lý thuyết



và sự “hy sinh” thầm lặng CỦA CON TRẺ

là vậy nhưng ngày nay, nhiều cha mẹ bận bịu không có nhiều thời gian cho con. Khi không nhận đủ sự quan tâm, nhiều học sinh trở nên lầm lì, ít nói, học tập lơ là, giao tiếp kém hiệu quả; có em còn nảy sinh tâm lý chống đối. Khi liên lạc để trao đổi với gia đình các em, hầu như cha mẹ đều đi làm xa, gửi con lại cho ông bà. Hoặc có những em cha mẹ làm việc tại nhà nhưng vì quá bận rộn nên chỉ sắm cho con điện thoại, cho tiền tiêu phóng khoáng mà không quan tâm con ăn gì, học hành thế nào.

Theo các chuyên gia tâm lý, việc thiếu vắng tình thương, sự quan tâm từ cha mẹ có thể gây ra những hệ lụy nghiêm trọng đối với sự phát triển của trẻ. Trẻ có thể cảm thấy cô đơn, lạc lõng, thiếu tự tin, thậm chí là trầm cảm. Nhiều trẻ tìm đến các thiết bị

Theo nghiên cứu của TS Schulte (Mỹ), mỗi 10 phút của thời gian chất lượng có thể mang đến sự khác biệt lớn cho sự phát triển của trẻ và nên có ít nhất là 10 phút mỗi ngày. Nghĩa là, trẻ không cần bạn dành quá nhiều thời gian mỗi ngày, chỉ ít nhất 10 phút cho những hoạt động chất lượng, thậm chí chỉ cần một hoạt động chất lượng cũng thực sự mang lại lợi ích cho trẻ.

điện tử, mạng xã hội để giải khuây, nhưng điều này lại càng khiến trẻ trở nên xa cách với gia đình và dễ bị ảnh hưởng bởi những thông tin tiêu cực trên mạng. Cùng với đó, việc thiếu sự giám sát, định hướng từ cha mẹ cũng khiến trẻ dễ sa vào các tệ nạn xã hội.

Dành thời gian chất lượng cho trẻ

Cuộc sống hiện đại, cha mẹ luôn nỗ lực làm việc với mong muốn có

Việc cha mẹ dành nhiều thời gian cho trẻ không chỉ vun đắp tình cảm mà thậm chí còn có thể tác động lên chỉ số thông minh (IQ) của trẻ. Ảnh: CTV

thể cho con xuất phát điểm tốt hơn, giúp tương lai con rộng mở hơn. Để đảm bảo cuộc sống đầy đủ cho gia đình, nhiều người chọn đi xa, chọn làm thêm giờ, làm ngoài giờ để kiếm thêm thu nhập. Vậy giải pháp nào giúp cha mẹ có thể đồng hành cùng con dù cuộc sống, công việc áp lực và bận rộn?

Theo chuyên gia - bác sĩ dinh dưỡng Anh Nguyễn, Phó Tổng Biên tập tạp chí Harvard Public Health Review, Đại học Harvard, cha mẹ bận rộn có thể không dành quá nhiều thời gian cho con, nhưng phải đảm bảo thời gian bên con là thời gian chất lượng, dành cho phát triển giáo dục trẻ.

Thời gian chất lượng có thể kể đến như: Cha mẹ có thể dành thời gian tìm hiểu để cập nhật kiến thức và đọc sách về sự phát triển tâm sinh lý của trẻ; tìm hiểu về nhu cầu dinh dưỡng, sức khỏe của trẻ ở mỗi độ tuổi; sáng tạo cùng trẻ; đọc sách cùng trẻ và xây dựng tình yêu với sách. Ngoài ra, thời gian chất lượng còn là khi cha mẹ tương tác hai chiều cùng trẻ: như hỏi đáp, trò chuyện và lắng nghe ý kiến của trẻ để đáp ứng phù hợp; chơi cùng trẻ, dạy trẻ kỹ năng quan trọng... Những khoảng thời gian chất lượng này chính là những điều một đứa trẻ thực sự cần lúc nhỏ.

Nhiều nhà tâm lý học đã chỉ ra vài thời điểm vàng trong ngày giúp cha mẹ dù bận đến mấy vẫn có thể gắn kết cùng con. Những khoảnh khắc đến từ những lúc rất đời thường như khi con thức dậy vào buổi sáng, khi con tan trường về, bữa ăn tối hay trước khi con đi ngủ... Ngoài ra, cha mẹ cũng nên tạo ra một môi trường gia đình ấm áp, yêu thương, nơi con cái có thể thoải mái chia sẻ những suy nghĩ, cảm xúc của mình. □

Xóm trọ “chưa xa đã nhớ”

BẢO HÀ

Xóm trọ nhỏ bé của tôi như một gia đình thu nhỏ. Mỗi căn phòng là một thế giới riêng, nhưng tất cả đều gắn kết với nhau bởi những bữa ăn chung, những câu chuyện sẻ chia và những tiếng cười giòn tan...

Chị Loan người Gia Lai, lấy chồng về Phú Yên, sống cùng khu tập thể với gia đình tôi từ ngày nhà chị chuyển từ Gia Lai về. Công tác được vài năm, chồng chị chẳng may mất sớm. Sau nhiều đắn đo, chị vẫn chọn ở lại khu tập thể thay vì về quê.

Gần 10 năm sống ở Phú Yên và sau 20 năm gắn bó với công việc giáo viên mầm non, tháng 5 này, chị quyết định đưa con gái nhỏ vào TP Hồ Chí

Minh cùng em trai để chăm sóc con trai lớn đang học đại học. Chị bảo chân ướt chân ráo về Phú Yên, rồi sau đó chồng mất, điều giúp chị vượt qua thời gian khó khăn là tình cảm của chị em trong khu tập thể. Dù vậy, cuộc sống, công việc hiện tại khó khăn, chị muốn về gần gia đình.

Bên cạnh nhà tôi là phòng của cặp vợ chồng trẻ người Hà Tĩnh. Chồng là bộ đội nên quanh năm suốt tháng đi học và công tác. Ngày họ chuyển đến, đứa bé con còn chưa tròn tuổi. Dù là gia đình vào ở sau nhưng chúng tôi đã kịp cùng nhau trải qua những ngày COVID-19 khó khăn và căng thẳng. Sau này, người chồng vẫn hay nói: “Em đi suốt, vợ lạ nước lạ cái, con thì còn nhỏ, may mà có các chị em mới

yên tâm công tác”.

Ở khu tập thể, tình làng nghĩa xóm được thể hiện rõ nét qua những hành động nhỏ bé nhưng đầy ý nghĩa. Khi nhà ai có việc, cả khu đều chung tay giúp đỡ. Từ việc trông nhà, chăm sóc con cái đến việc vay mượn tiền bạc, mọi người đều sẵn sàng hỗ trợ nhau. Thi thoảng những ngày cuối tuần, ngày nghỉ lễ, cả xóm quây quần bên chiếc bếp than, cùng nhau đồ bánh xèo. Mỗi người một tay, người đồ bánh, người giã mắm, người chuẩn bị rau sống. Tiếng xèo xèo của bột bánh trên chảo nóng, mùi thơm nức mũi của tôm thịt, giá đỗ tủa khắp khu tập thể.

Với đám trẻ con, khu tập thể không chỉ là nơi để ở mà còn là nơi để lớn lên, để trưởng thành vì đa phần bọn

trẻ đều đến đây khi chưa tròn tuổi. Chúng đã lớn lên cùng nhau, chơi đùa cùng nhau, học hành cùng nhau.

Sau nhiều năm sống cùng, trước nhiều đổi thay, một số gia đình quyết định chuyển đi. Có người về quê, có người mưu sinh nơi khác, có người sau bao năm chật chiu đã mua được nhà mới. Chưa chia tay mà ai cũng bịn rịn, hẹn nhau làm một bữa rình rang, chụp thật nhiều ảnh để ghi lại kỷ niệm vì sau này xa xôi, cách trở, khó mà gặp nhau.

Dù có đi đâu, hễ mọi người vẫn thương nhớ những dãy phòng cũ, khoảnh sân cũ, những gương mặt cũ và bao cảm xúc vui buồn từng có với nhau. Thương nhớ nhiều vậy nên chưa kịp chia tay mà đã thấy nhớ rồi! □

Sản xuất lúa “3 giảm, 3 tăng” lợi nhuận tăng cao

Trồng lúa “3 giảm, 3 tăng” (giảm lượng giống gieo sạ, giảm lượng thuốc trừ sâu bệnh, giảm lượng phân đạm; tăng năng suất lúa, tăng chất lượng lúa gạo, tăng hiệu quả kinh tế), chi phí sản xuất giảm, lợi nhuận tăng cao.

MANH HOÀI NAM

Hiệu quả kinh tế

Theo nhận định của Sở Nông nghiệp và Môi trường, những năm gần đây, nông dân trong tỉnh đã có nhiều thay đổi trong sản xuất lúa, sử dụng giống tốt, có phẩm cấp cao; áp dụng cơ giới hóa trong các khâu làm đất, gieo sạ... Bên cạnh đó, trình độ đầu tư thâm canh, ứng dụng các tiến bộ kỹ thuật trong sản xuất của nông dân ngày càng tăng, từ đó nâng cao năng suất, sản lượng, chất lượng cho cây lúa.

Thôn Vinh Ba (xã Hòa Đồng, huyện Tây Hòa) được công nhận đạt chuẩn thôn thông minh, nông dân làm ruộng sử dụng máy bay không người lái (drone) ở các khâu trong sản xuất. Ông Bùi Văn Long, một người dân ở đây chia sẻ: Trước đây trồng lúa truyền thống, đến mùa sạ, nông dân ngâm ủ giống kiểu “3 sôi, 2 lạnh” (một đêm nước, hai đêm bờ), tiêu diệt lúa ma, lúa lộn và cỏ dại, nhưng tỉ lệ này mầm thấp. Nay sử dụng lúa chất lượng cao, tỉ lệ này mầm đạt 100%, đồng thời áp dụng khoa học kỹ thuật, cánh đồng lúa không dẫu chân, nông dân không tốn công bón phân, phun thuốc. Theo đó, nếu như vãi giống theo truyền thống thì 1 sào sẽ tốn 50.000 đồng, còn sử dụng drone chỉ tốn 25.000 đồng. Hơn nữa, nếu sạ tay, bà con sử dụng lượng giống lúa từ 10kg/sào, còn sạ bằng drone chỉ sử dụng 5kg lúa/sào.

Giám đốc HTX Nông nghiệp kinh doanh dịch vụ xã Hòa Đồng Nguyễn Thanh Minh cho hay: Xã Hòa Đồng áp dụng khoa học kỹ thuật vào sản



Cánh đồng lúa xã Hòa Trị (huyện Phú Hòa) sử dụng giống chất lượng, tăng hiệu quả kinh tế. Ảnh: MANH HOÀI NAM

xuất, ứng dụng máy bay không người lái ở các khâu trong sản xuất, được Chủ tịch UBND tỉnh tặng bằng khen đạt thành tích trong phong trào thi đua Phú Yên đoàn kết, sáng tạo, năng cao, năng suất, chất lượng, hiệu quả, hòa nhập quốc tế. Cụ thể, việc ứng dụng công nghệ sản xuất lúa chất lượng cao tại thôn Vinh Ba và thôn Phú Phong của xã đã giúp thay áo mới cho ruộng đồng; từ năng suất 77 tạ/ha, nay tăng lên 87,5 tạ/ha, lúa trở đồng phôi màu vàng, hạt sáng đẹp.

Theo tính toán của HTX Nông nghiệp kinh doanh dịch vụ xã Hòa Đồng, việc sử dụng giống mới, cùng với việc giảm lượng giống gieo sạ bằng cách sạ hàng thay cho sạ lan, góp phần nâng cao hiệu quả sản xuất lúa; lợi nhuận của sản xuất lúa chất lượng đạt trên 42,2 triệu đồng/ha, cao hơn mô hình đối chứng gần 8 triệu đồng/ha. Với hiệu quả này thì cánh đồng rộng 150ha lợi nhuận tiền tỉ.

Loại bỏ lúa ma, lúa lộn

Khác với người dân xã Hòa Đồng, dọc các cánh đồng qua huyện Đồng Xuân xuống Tuy An, nhiều nông dân vẫn lấy lúa thịt sạ dày, đầu tư nhiều phân bón, thuốc bảo vệ thực vật, dẫn tới cánh đồng lúa nhiều tầng gọi là lúa ma, lúa lộn, chất lượng gạo giảm,

đặc biệt là sức khỏe con người bị ảnh hưởng trực tiếp do phun nhiều thuốc bảo vệ thực vật.

Theo Sở Nông nghiệp và Môi trường, mô hình “3 giảm, 3 tăng” giúp thay đổi phương thức sản xuất lúa từ canh tác truyền thống sang hướng hiện đại, ứng dụng công nghệ nhằm giảm chi phí vật tư đầu vào để tăng lợi nhuận, vừa giảm phát thải khí nhà kính, thích ứng với biến đổi khí hậu. Mô hình này đang được ngành Nông nghiệp tỉnh đẩy mạnh triển khai nhằm tăng hiệu quả kinh tế, nâng cao thu nhập cho người trồng lúa.

Cánh đồng xã An Ninh Đông (huyện Tuy An) rộng 160ha, vụ này có 20ha sạ thưa. Ông Nguyễn Trinh, Giám đốc HTX Nông nghiệp kinh doanh dịch vụ xã An Ninh Đông cho biết: Do ruộng cuối nguồn nước tưới hệ thống thủy nông Tam Giang, hơn nửa chân ruộng gần biển nhiễm mặn nên nông dân ở đây không mạnh dạn sạ hàng sạ thưa, sợ mất giống. Vụ này HTX đứng ra vận động người dân áp dụng sạ thưa hợp lý 20ha, với lượng giống 6kg/sào.

Ông Nguyễn Phi Long ở xã Xuân Quang 3 (huyện Đồng Xuân) đi thăm ruộng, nhìn cánh đồng lúa nhiều tầng, ông cho rằng, do nông dân lấy lúa bò (lúa thịt) làm giống lại

sạ dày, cây lúa chen lấn đứng trong ruộng nhiều tầng dẫn đến ốm yếu, phun nhiều đợt thuốc. Còn sử dụng giống chất lượng sạ thưa cây lúa phát triển đồng đều, cây to mập, ít phân thuốc, cuối vụ năng suất cao. “Thời gian qua, tôi tham gia lớp tập huấn mô hình “3 giảm, 3 tăng” nên biết rõ chuyện này”, ông Long cho hay.

Cũng theo ông Long, giá lúa giống cao hơn lúa bò, giá sử lúa bò 8.000 đồng/kg thì lúa giống 10.000 đồng, có khi cao gấp đôi nên nông dân hay xúc lúa bò làm giống sạ dày, dẫn đến lúa lẫn nhiều, khi trở trên cánh đồng lúa nhiều tầng. “Tôi đi thăm đồng để ý, có đám tầng thấp chín, tầng trên chưa vào gạo; lúa chín không đều, đến khi thu hoạch phải bỏ tầng trên, trong khi mình đầu tư phân bón từ đầu vụ đến cuối vụ nuôi cả đám ruộng. Vì vậy, đầu vụ sạ nên sử dụng lúa chất lượng làm giống để loại bỏ lúa ma, lúa lộn”, ông Long nói.

Theo Sở Nông nghiệp và Môi trường, lâu nay bà con nông dân có thói quen gieo sạ dày, đồng thời dùng lúa bò để làm giống cho vụ sau, điều này dẫn đến tình trạng trên đồng ruộng lúa có nhiều tầng do giống lúa sản xuất bị lẫn tạp, thoái hóa, khiến độ đồng đều trên đồng ruộng không cao. Mặc khác, với mật độ gieo sạ dày làm lúa sinh trưởng phát triển kém, tạo điều kiện cho sâu bệnh hại phát triển dẫn đến năng suất không cao, chất lượng sản phẩm thấp trong khi chi phí đầu vào lại tăng lên. Mô hình “3 giảm, 3 tăng” giúp thay đổi phương thức sản xuất lúa từ canh tác truyền thống sang hướng hiện đại, ứng dụng công nghệ nhằm giảm chi phí vật tư đầu vào để tăng lợi nhuận, vừa giảm phát thải khí nhà kính, thích ứng với biến đổi khí hậu. Mô hình này đang được ngành Nông nghiệp tỉnh đẩy mạnh triển khai nhằm tăng hiệu quả kinh tế, nâng cao thu nhập cho người trồng lúa. □

Tập huấn sơ cấp cứu ban đầu

Hội Chữ thập đỏ tỉnh vừa tổ chức tập huấn sơ cấp cứu ban đầu cho cán bộ công nhân viên Công ty TNHH O.Lam Việt Nam tại Phú Yên.

Khóa tập huấn đã trang bị kiến thức, kỹ năng và hướng dẫn thực hành các thao tác cơ bản, xử lý tình huống trong sơ cấp cứu cộng đồng như: cấp cứu hồi sinh tim - phổi; chảy máu - sốc; sơ cứu gãy xương; xử trí ngộ độc cấp; bỏng, điện giật...

Sơ cấp cứu ban đầu là một kỹ năng làm tăng khả năng sống sót cũng như giúp người bị nạn giảm các ảnh hưởng chấn thương do tai nạn. Vì thế, thông qua lớp tập huấn này, nhiều người nắm được các kỹ năng sơ cấp cứu ban đầu, có thể đánh giá được tình huống, đưa ra quyết



Hướng dẫn xử lý tình huống trong sơ cấp cứu cộng đồng

định thực hiện được các phương pháp sơ cấp cứu cần thiết, hỗ trợ nạn nhân giảm thiểu rủi ro, cứu sống nạn nhân khi chưa có sự hỗ trợ của y tế. Tin, ảnh: TRÂM TRẦN

TUY AN: Số ca mắc sốt xuất huyết tăng gấp 2,3 lần cùng kỳ

Theo Trung tâm Y tế huyện Tuy An, từ đầu năm đến nay, tại địa phương đã ghi nhận 21 trường hợp mắc sốt xuất huyết, tăng gấp 2,3 lần so với cùng kỳ năm 2024. Nguyên nhân là do thời tiết thay đổi bất thường. Bên cạnh đó, người dân còn chủ quan, lơ là trong công tác phòng, chống sốt xuất huyết.

Đáng chú ý, nhiều trường hợp người bệnh tự điều trị ở nhà theo hình thức truyền dịch bằng nước biển. Tuy nhiên, do lượng nước truyền vào người bệnh không được kiểm soát tốt nên bệnh chuyển biến nặng, khi đưa

vào cơ sở y tế điều trị thì người bệnh có biểu hiện ứ dịch, phải chuyển lên tuyến trên.

Trước tình hình nói trên, huyện Tuy An đã yêu cầu các cơ quan chuyên môn và chính quyền 15 xã, thị trấn tiếp tục phối hợp tuyên truyền, vận động người dân triển khai thực hiện hiệu quả công tác diệt muỗi, diệt lăng quăng trên địa bàn; giám sát chặt tình hình dịch bệnh, phát hiện sớm, xử lý triệt để ổ dịch ngay khi phát hiện, tổ chức thu dung điều trị người bệnh kịp thời, hiệu quả...

KHẮC NHỎ

LÊ HẢO

Tận tâm với công việc, chu toàn trong gia đình

Gắn bó với Ngân hàng Chính sách xã hội (NHCSXH) gần 20 năm, chị Võ Thị Ngọc Huyền đã trải qua nhiều vị trí công tác như thủ quỹ, kế toán, tín dụng. Hiện tại, chị là Tổ trưởng tổ Kế hoạch - Nghiệp vụ Phòng giao dịch NHCSXH huyện Phú Hòa. Dù ở cương vị nào, chị cũng luôn nỗ lực hết mình, cùng đồng nghiệp tận tâm cống hiến để đưa nguồn vốn chính sách đến đúng đối tượng thụ hưởng. “Càng làm, tôi càng yêu ngành, yêu nghề, xem NHCSXH là ngôi nhà thứ hai của mình”, chị Huyền chia sẻ.

Đặc thù công việc đòi hỏi chị phải thường xuyên xuống cơ sở, nắm chắc tình hình từng hộ vay, kiểm tra việc sử dụng vốn và đôn đốc công tác thu hồi nợ, xử lý lãi tồn. Dù vất vả, nhưng chị chưa bao giờ nản chí. Bởi theo chị, hiệu quả của dòng vốn chính sách không chỉ nằm ở con số mà còn ở giá trị nhân văn - giúp người nghèo và các đối tượng chính sách khác có cơ hội vươn lên thoát nghèo, cải thiện cuộc sống.

Không chỉ là một cán bộ mẫn cán, chị Huyền còn là người vợ, người mẹ đảm đang. Nhà ở phường Hòa Vinh (TX Đông Hòa), làm việc tại huyện Phú Hòa, do đặc thù công việc, chị phải đi làm cả ngày, chiều tối mới về nhà và có những lúc phải làm cả ngày thứ bảy, chủ nhật. Tuy vậy, chị vẫn luôn cố gắng sắp xếp thời gian để chăm lo cho tổ ấm nhỏ của mình.

“Buổi sáng tôi dậy sớm lo bữa ăn sáng, chuẩn bị cho con đến trường rồi mới đến cơ quan. Tối về dù mệt cũng cố gắng nấu một bữa cơm đầy đủ dinh dưỡng để cả nhà quây quần bên nhau. Gia đình là chỗ dựa tinh thần vững chắc để bản thân tôi luôn cố gắng hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được cấp trên giao. Chính những giây phút đầm ấm bên gia đình đã tiếp thêm năng lượng để tôi vững bước trong công việc”, chị tâm sự.

Để cân bằng giữa công việc và cuộc sống, chị Huyền duy trì lối sống

Nữ cán bộ ngân hàng “GIỎI VIỆC NƯỚC, ĐẢM VIỆC NHÀ”

Gần 20 năm đồng hành cùng người nghèo và các đối tượng chính sách, chị Võ Thị Ngọc Huyền (SN 1984), Tổ trưởng tổ Kế hoạch - Nghiệp vụ Phòng giao dịch Ngân hàng Chính sách xã hội huyện Phú Hòa luôn được đồng nghiệp và người dân tin yêu, quý mến bởi tinh thần trách nhiệm, sự tận tâm trong công việc và lối sống giản dị, chan hòa.



Chị Võ Thị Ngọc Huyền (phải) trao đổi với hộ vay về chương trình tín dụng chính sách hộ vay được thụ hưởng.
Ảnh: LÊ HẢO

Với những đóng góp thầm lặng nhưng đầy ý nghĩa của chị Võ Thị Ngọc Huyền và các cán bộ NHCSXH, tin rằng dòng vốn tín dụng chính sách sẽ tiếp tục phát huy hiệu quả, góp phần giúp người dân vươn lên, ổn định cuộc sống và xây dựng tương lai tươi sáng hơn.

Ông Phan Thanh Hiền, Giám đốc Phòng giao dịch NHCSXH huyện Phú Hòa

lành mạnh, tích cực tham gia các hoạt động thể thao, phong trào thi đua do ngành phát động. Nhờ đó, chị luôn giữ được tinh thần lạc quan, sức khỏe tốt và hiệu quả làm việc cao.

Với sự tận tụy và tinh thần trách nhiệm, chị Huyền nhiều năm liền được

xếp loại hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ, được công nhận danh hiệu Chiến sĩ thi đua cơ sở. Chị cũng tích cực tham gia các phong trào như hội thao ngành Ngân hàng, phong trào nữ công và các hoạt động thiện nguyện tại địa phương.

Gắn bó, sẽ chia cùng người dân

Nhận xét về chị Huyền, ông Phan Thanh Hiền, Giám đốc Phòng giao dịch NHCSXH huyện Phú Hòa cho biết: “Chị Huyền là cán bộ gương mẫu, luôn hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Ở chị, chúng tôi thấy rõ tinh thần cầu thị, sự tỉ mỉ và thái độ tích cực trong công việc. Chị cũng là một trong những nhân tố đi đầu trong phong trào thi đua của đơn vị”.

Không chỉ ghi dấu ấn trong nội bộ ngành, chị Huyền còn để lại nhiều ấn tượng tốt đẹp trong lòng người dân địa phương. Chị Đàm Thị Thơm, tổ trưởng tổ tiết kiệm và vay vốn ở xã Hòa Định Tây (huyện Phú Hòa) chia sẻ: “Chị Huyền là người nhiệt tình, vui tính, luôn sẵn sàng hỗ trợ hộ vay, tổ trưởng bất cứ khi nào cần. Điển hình như cuối năm 2024, khi NHCSXH triển khai ứng dụng quản lý tín dụng chính sách, chúng tôi rất ngỡ ngàng vì là lần đầu tiên thực hiện. Nhờ chị Huyền tận tình hướng dẫn, tranh thủ cả cuối tuần để cầm tay chỉ việc mà chúng tôi đã tiếp cận, sử dụng ứng dụng này một cách thuận lợi. Những khi gặp vướng trong công việc, chúng tôi thắc mắc thì đều được chị giải đáp cụ thể. Ai nấy đều thích làm việc với chị Huyền”.

Đối với chị Huyền, mỗi lời cảm ơn từ người dân là một động lực để tiếp tục gắn bó với công việc. Chị bày tỏ: “Tôi luôn ý thức rằng thành quả có được không chỉ nhờ cá nhân mà còn là công sức của cả tập thể. Tôi biết ơn sự hỗ trợ của đồng nghiệp, sự tin tưởng của người dân và sẽ luôn nỗ lực hơn nữa để xứng đáng với niềm tin ấy”.

Theo ông Phan Thanh Hiền, thời gian tới, nhiệm vụ triển khai tín dụng chính sách trên địa bàn huyện còn nhiều thách thức. Tuy nhiên, với bản lĩnh và kinh nghiệm, những cán bộ như chị Huyền sẽ tiếp tục là lực lượng nòng cốt góp phần thực hiện hiệu quả các chương trình mục tiêu quốc gia về giảm nghèo, xây dựng nông thôn mới và phát triển KT-XH tại địa phương. □

Triển khai chính sách gia hạn nộp thuế và tiền thuê đất năm 2025

Nguồn tin từ Chi cục Thuế khu vực XIII cho biết, Chính phủ vừa ban hành Nghị định 82/2025/NĐ-CP về việc gia hạn thời hạn nộp thuế giá trị gia tăng, thuế thu nhập doanh nghiệp, thuế thu nhập cá nhân và tiền thuê đất trong năm 2025. Đây là chính sách hỗ trợ quan trọng nhằm tạo điều kiện cho cộng đồng doanh nghiệp, tổ chức, cá nhân tiếp tục phát triển sản xuất kinh doanh, góp phần thúc đẩy tăng trưởng kinh tế.

Theo đó, thuế giá trị gia tăng phát sinh từ tháng 2 đến tháng 6/2025 và quý I, II/2025 sẽ được gia hạn thời gian nộp từ 3-6 tháng. Cụ thể, thời hạn nộp thuế giá trị gia tăng tháng 2 là ngày 20/9/2025, tháng 3 và tháng 4 là ngày 20/10/2025, tháng 5 là ngày 20/11/2025, tháng 6 là ngày 20/12/2025. Đối với kỳ



Chính sách gia hạn nộp thuế, tiền thuê đất sẽ tạo điều kiện cho cộng đồng doanh nghiệp, tổ chức, cá nhân tiếp tục phát triển sản xuất kinh doanh, góp phần thúc đẩy tăng trưởng kinh tế

kê khai theo quý, thời hạn nộp của quý I là ngày 31/10/2025 và quý II là ngày 31/12/2025.

Đối với thuế thu nhập doanh nghiệp, doanh nghiệp sẽ được gia hạn 5 tháng kể từ ngày kết thúc thời hạn nộp thuế theo quy định hiện hành đối với số thuế tạm nộp quý I và quý II/2025.

Bên cạnh đó, các hộ, cá nhân kinh doanh cũng được gia hạn toàn bộ số thuế phát sinh trong năm 2025, thời hạn nộp chậm nhất là ngày 31/12/2025.

Về tiền thuê đất, Chính phủ cho phép gia hạn 6 tháng đối với 50% số tiền thuê đất phải nộp trong năm 2025. Chính sách này áp dụng cho các tổ chức, hộ gia đình, cá nhân được Nhà nước cho thuê đất trực tiếp và trả tiền thuê đất hằng năm. Thời gian gia hạn tính từ ngày 31/5/2025.

Đối tượng được gia hạn bao gồm doanh nghiệp, tổ chức, cá nhân sản

xuất kinh doanh trong nhiều lĩnh vực như nông lâm thủy sản, dệt may, chế biến thực phẩm, xây dựng, vận tải, giáo dục, y tế, lưu trú, công nghệ thông tin, bất động sản, du lịch, sản xuất cơ khí trọng điểm...

Nghị định 82/2025/NĐ-CP có hiệu lực đến hết ngày 31/12/2025. Hiện Chi cục Thuế khu vực XIII đang khẩn trương phổ biến, hướng dẫn thủ tục để các tổ chức, cá nhân trên địa bàn sớm tiếp cận và hưởng lợi từ chính sách hỗ trợ này.

Được biết, trong năm 2024, triển khai Nghị định 64/2024/NĐ-CP của Chính phủ về gia hạn thời hạn nộp thuế giá trị gia tăng, thuế thu nhập doanh nghiệp, thuế thu nhập cá nhân và tiền thuê đất, tổng số thuế người dân, doanh nghiệp trên địa bàn Phú Yên được gia hạn là 270 tỉ đồng.

Tin, ảnh: VIỆT AN

Trung Quốc là một trong những quốc gia có năng suất nông nghiệp cao nhất thế giới. Trong bối cảnh phát triển chung, chính phủ nước này đã nỗ lực định vị các làng kỹ thuật số ở vùng nông thôn như một chiến lược quốc gia.

Theo China Internet Watch, tính đến tháng 12/2024, Trung Quốc có khoảng 313 triệu cư dân mạng ở khu vực nông thôn, chiếm khoảng 28,2% tổng số người dùng internet trên cả nước. Tỷ lệ đăng nhập internet tại các vùng nông thôn đạt 65,6% vào cùng thời điểm, tăng từ 63,8% vào tháng 6/2024. Trong khi đó, tỷ lệ đăng nhập internet ở khu vực thành thị đạt 85,3% vào cùng thời điểm.

Khoảng cách kỹ thuật số giữa khu vực thành thị và nông thôn ở Trung Quốc đang dần thu hẹp, thông qua các sáng kiến toàn diện trong việc xây dựng làng kỹ thuật số với các dịch vụ “Internet+” được mở rộng. Một trong những tiện ích nổi bật của sáng kiến này là việc triển khai thư viện làng kỹ thuật số hoạt động 24 giờ, cung cấp dịch vụ đọc sách và tự học liên tục, giúp cư dân nông thôn tiếp cận dễ dàng với tri thức và thông tin, góp phần đáng kể trong việc nâng cao mức sống và tri thức cho cư dân nông thôn.

Theo China Daily, việc sử dụng công nghệ kỹ thuật số ngày càng tăng đã đưa cuộc sống nông thôn tại Trung Quốc bước vào kỷ nguyên kỹ thuật số. Bên cạnh thư viện làng kỹ thuật số 24 giờ, trạm y tế thông minh, nhà thông minh, thanh toán nhận dạng khuôn mặt, siêu thị không người bán và nhiều ứng dụng về lối sống thông minh... ngày càng phổ biến ở các vùng nông thôn.

Để đạt được mục tiêu số hóa, trực quan hóa và quản lý thông minh các nguồn tài nguyên nông thôn, chính quyền huyện Đức Thanh và Đại học Chiết Giang đã sử dụng “Bản đồ làng kỹ thuật số” để quét, giám sát toàn diện, chính xác và 3 chiều các nguồn tài nguyên, thúc đẩy cải thiện điều

Làng kỹ thuật số



“Bản đồ làng kỹ thuật số” giúp chính quyền phân tích dữ liệu và thống kê chính xác, từ đó xây dựng các chính sách và sáng kiến phù hợp. Ảnh: FAO

kiện sống ở nông thôn. Bản đồ này cũng giúp chính quyền địa phương hiểu được hoàn cảnh sống của người dân, tiến tới quản lý chính xác hơn cuộc sống ở nông thôn. Chính phủ hiểu rõ nhu cầu và mức sống của cư dân nông thôn thông qua phân tích dữ liệu và thống kê, từ đó xây dựng các chính sách và sáng kiến phù hợp.

Ngoài ra, nền tảng này còn tạo điều kiện thuận lợi cho luồng thông tin và thúc đẩy năng suất. Nông dân có thể quản lý sản xuất nông nghiệp tốt hơn nhờ trao đổi dữ liệu và trực quan hóa, giúp họ tránh được nhiều vấn đề do kiến thức không đối xứng gây ra. Một ví dụ thành công điển hình khác là khu vực Tứ Xuyên, tỉnh Sơn Đông đã triển khai xưởng sản xuất nắm thông minh, dựa trên mạng 5G, để thu thập dữ liệu theo thời gian thực và hỗ trợ ra quyết định bằng trí tuệ nhân tạo, nâng cao hiệu suất sản xuất và giảm chi phí vận hành.

Thống kê của Research Gate cho thấy “Bản đồ làng kỹ thuật số” được sử

dụng hơn 90% thời gian tại huyện Đức Thanh, giúp giảm lãng phí tài nguyên và ô nhiễm môi trường, đồng thời thúc đẩy sự phát triển của các doanh nghiệp đang phát triển trong khu vực như ngân hàng, du lịch và thương mại điện tử, nâng cao thu nhập và mức sống

Khoảng cách kỹ thuật số giữa khu vực thành thị và nông thôn ở Trung Quốc đang dần thu hẹp, thông qua các sáng kiến toàn diện trong việc xây dựng làng kỹ thuật số với các dịch vụ “Internet+” được mở rộng.

của nông dân. Kinh nghiệm của Trung Quốc chứng minh rằng việc đạt được sự phát triển cấp cao trong đời sống ở nông thôn đòi hỏi việc tổ chức lại nhanh chóng các nguồn lực và hướng dẫn chính sách. Trong đó, phương pháp tiếp cận phát triển cũng tập trung vào quản trị thông minh. (SGGP)

Phát hiện chưa từng có trong lịch sử thiên văn học

Theo một nghiên cứu công bố trên Nature Astronomy, các nhà thiên văn học vừa phát hiện một hệ sao đôi kỳ lạ, gồm hai sao lùn trắng, những lõi sao đã chết và cực kỳ đậm đặc, đang bị cuốn vào một định mệnh khốc liệt: một vụ nổ siêu tân tinh loại 1a với 4 giai đoạn nổ liên tiếp chưa từng được ghi nhận trước đây.

Hai sao lùn trắng này đang nằm trong một hệ nhị phân, nghĩa là chúng bị ràng buộc với nhau bằng lực hấp dẫn, trong dải ngân hà, cách trái đất chỉ khoảng 160 năm ánh sáng.

Dù kích thước chỉ tương đương hoặc nhỏ hơn trái đất đôi chút, nhưng khối lượng của chúng lại vô cùng lớn: một ngôi sao bằng 83% khối lượng mặt trời, còn ngôi sao kia là 72%.

Theo nhà nghiên cứu James Munday làm việc tại Đại học Warwick (Anh), đây là cặp sao lùn trắng có tổng khối lượng lớn nhất từng được phát hiện. Hai ngôi sao quay quanh nhau với chu kỳ chỉ khoảng 14 tiếng, nhanh đến mức khoảng cách giữa chúng nhỏ hơn 25 lần so với khoảng cách giữa sao Thủy và mặt trời. Khoảng cách ấy ngày một thu hẹp khi hệ thống mất năng lượng - một quá trình chậm rãi kéo dài hàng tỉ năm.

Và rồi, định mệnh sẽ gọi tên chúng. Một khi 2 sao lùn tiến đủ gần, ngôi sao nặng hơn, do lực hấp dẫn mạnh hơn, sẽ bắt đầu hút vật chất từ ngôi sao nhẹ hơn. Khi khối lượng tăng vượt ngưỡng cho phép, 2 ngôi sao sẽ kích hoạt chuỗi phản ứng nhiệt hạch dữ dội tạo ra vụ nổ siêu tân tinh loại 1a, lần này không chỉ một mà tận 4 tầng nổ liên tiếp.

Nhà thiên văn học Ingrid Pelisoli, đồng tác giả nghiên cứu, giải thích: “Sao lùn trắng có cấu trúc nhiều lớp giống như củ hành: lõi gồm carbon và oxy, bao quanh bởi lớp helium và lớp hydrogen. Khi ngôi sao nhẹ hơn truyền khối lượng cho ngôi sao nặng hơn, lớp helium của ngôi sao nặng hơn sẽ trở nên quá dày, gây ra vụ nổ đầu tiên. Làn sóng xung kích từ đó sẽ kích hoạt vụ nổ thứ hai ở lõi carbon-oxy. Sau đó, ngôi sao nhẹ hơn cũng phát nổ theo cách tương tự - helium trước, rồi lõi carbon-oxy”.

Theo tính toán của các nhà khoa học, tất cả quá trình đó sẽ diễn ra trong chưa đầy 4 giây và dự kiến sẽ xảy ra trong khoảng 22,6 tỉ năm nữa. Khi đó, nếu trái đất, hiện mới 4,5 tỉ năm tuổi, còn tồn tại, chúng ta sẽ chứng kiến một quang cảnh chói lọi gấp 10 lần mặt trăng trên bầu trời đêm.

Ông James Munday cho biết nếu khoảng cách giữa hai ngôi sao xa hơn, có thể chúng đã ung dung tự tại, không va chạm nhau. Ông nêu rõ: “Trong một quỹ đạo rộng hơn, chúng hoàn toàn có thể tồn tại ổn định mà không xảy ra tai họa nào. Nhưng lần này, chúng tôi biết chắc vụ nổ sẽ xảy ra và sẽ thắp sáng một phần của dải ngân hà”. (TTXVN/Vietnam+)

Phát triển máy in phun khô đầu tiên trên thế giới

Các chuyên gia tại Viện Vật lý và Công nghệ Moscow (MIPT) của Nga vừa công bố bước đột phá trong công nghệ in ấn, đó là phát triển thành công máy in phun khô đầu tiên trên thế giới được thiết kế đặc biệt để tạo ra các loại vật thể có kích thước siêu nhỏ.

Điểm nổi bật của công nghệ này là khả năng in các cấu trúc plasmonic. Đây là những “bộ khuếch đại ánh sáng” đặc biệt, giúp việc phân tích mẫu bằng phương pháp quang phổ Raman

trở nên nhạy bén hơn bao giờ hết. Nhờ vậy các nhà khoa học có thể phát hiện ra những lượng vật chất cực kỳ nhỏ mà trước đây không thể nhìn thấy.

Công nghệ mới có tiềm năng ứng dụng rộng rãi trong nhiều lĩnh vực như nghiên cứu pháp y, bảo tồn và phân tích tác phẩm nghệ thuật, khảo cổ học cũng như các nghiên cứu khoa học tiên tiến khác. Ngoài ra, máy in còn có khả năng in các bảng mạch vi điện tử với độ chính xác cực cao

- đường mạch có thể mảnh bằng sợi tóc người.

Trong lĩnh vực sản xuất thiết bị quang học như bộ tách sóng quang, máy in có thể tích hợp thêm các chấm lượng tử, từ đó nâng cao đáng kể độ nhạy và hiệu suất hoạt động của thiết bị.

Đây được xem là bước tiến chưa từng có trong ngành công nghệ in chính xác cao, mở ra nhiều triển vọng mới cho khoa học và công nghệ trong tương lai. (TTXVN/Vietnam+)